

PASŪTĪTĀJS: VENTSPILS VALSTSPILSĒTAS PAŠVALDĪBAS IESTĀDE
"VENTSPILS DOMES ADMINISTRĀCIJA"

IZPILDĪTĀJS: SIA "GEO CONSULTANTS"

LĪGUMS: "ZIEMEĻKURZEMES REĢIONĀLĀ ATKRITUMU APSAIMNIEKOŠANAS
PLĀNA UN SAISTĪTO DOKUMENTU IZSTRĀDE"

LĪGUMA DATUMS: 29/06/2022

**Ziemeļkurzemes reģionālā atkritumu
apsaimniekošanas plāna 2023.-2027. gadam
stratēģiskās ietekmes uz vidi
novērtējuma vides pārskata projekts**

Saturs

1	Plānošanas dokumenta galvenie mērķi un īss satura izklāsts, saistība ar citiem plānošanas dokumentiem	4
1.1	Plānošanas dokumenta galvenie mērķi un īss satura izklāsts	4
1.2	Saistība ar citiem plānošanas dokumentiem.....	7
2	Vides pārskata sagatavošanas procedūra un iesaistītās institūcijas, sabiedrības līdzdalība un rezultāti	8
3	Esošā vides stāvokļa apraksts un iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots.....	12
3.1	Esošā vides stāvokļa apraksts	12
3.2	Iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots.....	12
4	Vides stāvoklis teritorijās, kuras plānošanas dokumenta īstenošana var būtiski ietekmēt	16
5	Ar plānošanas dokumentu saistītās vides problēmas	17
6	Starptautiskie un nacionālie vides aizsardzības mērķi	25
6.1	Starptautiskie nozares un vides aizsardzības mērķi	25
6.2	Nacionālie nozares un vides aizsardzības mērķi.....	25
6.3	Reģionālie nozares un vides aizsardzības mērķi.....	26
7	Plānošanas dokumenta un tā iespējamo alternatīvu īstenošanas būtiskās ietekmes uz vidi novērtējums.....	27
8	Risinājumi, lai novērstu vai samazinātu plānošanas dokumenta un tā iespējamo alternatīvu īstenošanas būtisko ietekmi uz vidi.....	31
8.1	Normatīvajos aktos noteiktie ierobežojumi atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objektu izvietojšanai	31
8.2	Teritorijas plānošana	33
8.3	Normatīvajos aktos noteiktās prasības atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objektiem	33
8.4	Normatīvajos aktos noteiktās prasības par atkritumu apsaimniekošanas atļaujām.....	37
8.5	Finanšu nodrošinājums.....	38
8.6	Sodi par vides aizsardzības normatīvo aktu pārkāpumiem	38
9	Īss iespējamo alternatīvu izvēles pamatojums, stratēģiskā novērtējuma veikšanas apraksts, norādot arī problēmas nepieciešamās informācijas ieguvē.....	39
10	Iespējamie kompensēšanas pasākumi	41
11	Plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamās būtiskās pārrobežu ietekmes novērtējums.....	42
12	Paredzētie pasākumi plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringa nodrošināšanai.....	43
13	Vides pārskata kopsavilkums.....	45

Saīsinājumi

AAR	atkritumu apsaimniekošanas reģions
AAVP	atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns
BNA	bioloģiski noārdāmie atkritumi
DAP	Dabas aizsardzības pārvalde
ĪADT	īpaši aizsargājamā dabas teritorija
AARC	atkritumu apsaimniekošanas reģionālais centrs
RAAP	reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns
VVD	Valsts vides dienests
SEG	siltumnīcas efekta gāze
SIVN	stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums
VPVB	Vides pārraudzības valsts birojs
SAP "Janvāri"	sadzīves atkritumu apglabāšanas poligons "Janvāri"
SAP "Pentuji"	sadzīves atkritumu apglabāšanas poligons "Pentuji"
NAIK	no atkritumiem iegūtais kurināmais

1 Plānošanas dokumenta galvenie mērķi un īss satura izklāsts, saistība ar citiem plānošanas dokumentiem

1.1 Plānošanas dokumenta galvenie mērķi un īss satura izklāsts

„Ziemeļkurzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023. - 2027. gadam” (turpmāk – Plāns vai RAAP) attiecas uz atkritumu apsaimniekošanas nozari Ziemeļkurzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā (turpmāk – Ziemeļkurzemes AAR). Plāns ir vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments reģionālā līmenī. Ziemeļkurzemes AAR ietver šādas pašvaldības: Jūrmalas valstspilsēta; Ventspils valstspilsēta; Kuldīgas novads (Kuldīga) (Alsungas pagasts, Ēdoles pagasts, Gudenieku pagasts, Īvandes pagasts, Kabiles pagasts, Kuldīgas pilsēta, Kurmāles pagasts, Laidu pagasts, Padures pagasts, Pelču pagasts, Rendas pagasts, Rumbas pagasts, Snēpeles pagasts, Turlavas pagasts, Vārmes pagasts); Talsu novads (Talsi) (Abavas pagasts, Ārlavas pagasts, Balgales pagasts, Dundagas pagasts, Ģibuļu pagasts, Īves pagasts, Kolkas pagasts, Ķūļciema pagasts, Laidzes pagasts, Laucienes pagasts, Lībagu pagasts, Lubes pagasts, Mērsraga pagasts, Rojas pagasts, Sabiles pilsēta, Stendes pilsēta, Strazdes pagasts, Talsu pilsēta, Valdemārpils pilsēta, Valdgales pagasts, Vandzenes pagasts, Virbu pagasts); Tukuma novads (Tukums) (Cēres pagasts, Degoles pagasts, Džūkstes pagasts, Engures pagasts, Irlavas pagasts, Jaunpils pagasts, Jaunsātu pagasts, Kandavas pagasts, Kandavas pilsēta, Lapmežciema pagasts, Lestenes pagasts, Matkules pagasts, Pūres pagasts, Sēmes pagasts, Slampes pagasts, Smārdes pagasts, Tukuma pilsēta, Tumes pagasts, Vānes pagasts, Viesatu pagasts, Zantes pagasts, Zemītes pagasts, Zentenes pagasts); Ventspils novads (Ventspils) (Ances pagasts, Jūrkalnes pagasts, Piltenes pagasts, Piltenes pilsēta, Popes pagasts, Puzes pagasts, Tārgales pagasts, Ugāles pagasts, Usmas pagasts, Užavas pagasts, Vārves pagasts, Ziru pagasts, Zlēku pagasts).

Plāna nepieciešamību nosaka “Atkritumu apsaimniekošanas likuma” III nodaļa, kā arī Ministru kabineta 2021. gada 22. janvāra rīkojuma Nr. 45 “Par Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2021. - 2028. gadam” (turpmāk - Rīkojums Nr. 45) 3. punkts, kur noteikts plāna saturs, tā apspriešanas un apstiprināšanas kārtība.

Balstoties uz to, ka periodam 2014. – 2020. Ventspils RAAP un Piejūras RAAP atsevišķi netika izstrādāts, jāatzīmē, ka atkritumu apsaimniekošana šajos reģionos notika saskaņā ar “Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2013. - 2020. gadam”. Var pieņemt, ka Plāns pēctecīgi turpina arī “Ventspils reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu 2008. - 2013. gadam” un “Piejūras reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu 2007. - 2013. gadam”.

Plāna īstenošana ir vērsta uz atkritumu un atkritumu radītās ietekmes uz vidi samazināšanu, aprites ekonomika, efektīvāku atkritumu apsaimniekošanu, atkritumus kā resursu izmantošanu, u.c. Izrietoši Plāna īstenošana nesaistās ar papildus vides problēmu rašanos, jo atkritumu apsaimniekošana Ziemeļkurzemes AAR paredzēta sadzīves atkritumu apglabāšanas poligona “Janvāri” (turpmāk – SAP “Janvāri”) un sadzīves atkritumu apglabāšanas poligona “Pentuļi” (turpmāk – SAP “Pentuļi”) teritorijā.

Saskaņā ar spēkā esošo “Talsu novada teritorijas plānojumu 2011. – 2023. gadam” SAP „Janvāri” atrodas Tehniskās apbūves teritorijā (TA), kur kā viens no galvenajiem izmantošanas veidiem minēta atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve. Atbilstoši spēkā esošajam “Ventspils novada teritorijas plānojumam 2014. – 2026. gadam” SAP „Pentuļi” atrodas Tehniskās apbūves teritorijā (TA), kur viens no teritorijas izmantošanas veidiem ir atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve. Tostarp SAP “Janvāri” teritorijai 2004. gadā ir veikta pilna ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra, arī SAP “Pentuļi” 1999. gadā ir veikta pilna ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra. Abu poligonu ekspluatācija notiek atbilstoši A kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas nosacījumiem.

Kopumā AAR izveides mērķis ir nodrošināt ekonomiski pamatotu atkritumu apsaimniekošanu, kas ietver samērīgu atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras un reģionā radīto atkritumu apsaimniekošanas balansu, saprātīgus atkritumu pārvadājumu attālumus no atkritumu rašanās vietām līdz sadzīves atkritumu poligoniem, u.c. Vienlaikus Ziemeļkurzemes AAR izstrādes mērķis ir saistīts ar “Valsts atkritumu apsaimniekošanas plāna

2021.- 2028. gadam¹ (turpmāk - AAVP) noteikto mērķu un uzdevumu īstenošanu Ziemeļkurzemes AAR. Detālāks apraksts saistībā ar AAR sasniedzamiem mērķiem, stratēģiskiem virsmērķiem un veicamiem pasākumiem, kas izvirzīti dažāda līmeņa plānošanas dokumentos sniegts 6. nodaļā.

Atbilstoši AAVP un uz to balstītajos 2023. gada 13. jūnija noteikumiem Nr. 301 "Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas reģioniem" (turpmāk – Noteikumi Nr. 301), Ziemeļkurzemes AAR ietver 6 pašvaldības: Jūrmalas valstspilsētu, Ventspils valstspilsētu, Talsu novadu, Tukuma novadu, Ventspils novadu un Kuldīgas novada Kuldīgas pilsētas, Alsungas, Ēdoles, Gudenieku, Īvandes, Kabiles, Kurmāles, Laidu, Padures, Pelču, Rendas, Rumbas, Snēpeles, Turlavas, Vārmes pagasta pašvaldības.

Kopējais iedzīvotāju skaits Ziemeļkurzemes AAR 2022. gada sākumā bija 196,22 tūkstoši. Lielākais iedzīvotāju skaits 50,5 tūkst. jeb 27 % no reģiona iedzīvotājiem dzīvo Jūrmalas valstspilsētā, 32,9 tūkst. jeb 17 % reģionu iedzīvotāju dzīvo Ventspils valstspilsētā. Pārejās reģiona pilsētās dzīvo 43,3 tūkst. jeb aptuveni 22 % no reģiona iedzīvotājiem, reģiona lauku teritorijās dzīvo 68,4 tūkst., jeb aptuveni 35 % no reģiona iedzīvotājiem.

Apkopojot informāciju par apsaimniekotajiem sadzīves atkritumu apjomiem, saskaņā ar veiktās izpētes rezultātiem, t.sk. valsts statistikas pārskatā "3A- Atkritumi" pieejamo informāciju un atkritumu apsaimniekošanas komersantu aptaujas datus, novērtētais kopējais Ziemeļkurzemes AAR 2021. gadā apsaimniekotais sadzīves atkritumu (ietverts arī izlietotais iepakojums) daudzums ir 70,2 tūkst. tonnu, jeb vidēji 0,36 tonnas uz vienu iedzīvotāju gadā. Lielāko īpatsvaru savāktajā apjomā veido nešķiroti sadzīves atkritumi ~72%. Dalīti savāktie sadzīves atkritumi – vieglā frakcija, t.sk. papīrs, kartons, plastmasas, metāls veido 6% no kopējā apjoma, kas kopā ar stiklu veido ~10%. Liela izmēra atkritumu plūsma veido 11% no kopējā apjoma savukārt dalīti savākto bioloģiski noārdāmo atkritumu plūsma veido ~7% no kopējās sadzīves atkritumu plūsmas.

Raksturojot atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūru, var apskatīt šādus galvenos virzienus:

1) Sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punkti:

Saskaņā ar atkritumu apsaimniekošanas komersantu sniegto informāciju, Ziemeļkurzemes AAR pašvaldībās dalīti savākto sadzīves atkritumu vākšana tiek organizēta izmantojot divu konteineru sistēmu – viens kontainers kurā kopā tiek uzkrāta dalīti savākto sadzīves atkritumu vieglā frakcija (papīrs, kartons, plastmasa, metāls) un atsevišķs kontainers stiklam. Kopā reģiona teritorijā izvietots 732 sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punkts, secīgi aprēķināts, ka reģionā vidēji ir viens dalītās vākšanas punkts aptuveni uz katriem 268 iedzīvotājiem. Kopumā vērtējot SADSP infrastruktūras pieejamību, tā ir vairākkārt augstākā nekā valstī iepriekš noteiktās minimālās prasības. Plāna izstrādes brīdī atsevišķs regulējums, kas noteiktu minimālo dalītās vākšanas infrastruktūras pieejamības līmeni valstī nav noteikts, attiecīgi, plānojot dalītās vākšanas sistēmas attīstību izvietojamo konteineru skaitu un izvietojamas vietas nosaka balstoties uz pašvaldību un atkritumu apsaimniekošanas komersantu veikto situācijas izvērtējumu.

2) Sadzīves atkritumu dalītās savākšanas laukumi:

Dalīti savākto sadzīves atkritumu, speciālo atkritumu grupu, tai skaitā videi kaitīgu preču atkritumu savākšanai reģiona teritorijā ir izvietoti 10 atbilstoši normatīvo aktu prasībām šķiroto atkritumu savākšanas laukumi. Vērtējot no pakalpojuma pieejamības viedokļa un šķiroto atkritumu savākšanas laukumu izvietojuma atbilstības noteiktajiem minimālajiem kritērijiem, kas iepriekš tika noteikts normatīvajos aktos², formāli prasības ir izpildītas.

3) Sadzīves atkritumu sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijai infrastruktūra:

Saskaņā ar veiktās izpētes rezultātiem Ziemeļkurzemes AAR šobrīd tiek ekspluatētas vairākas iekārtas, kas atrodas SAP "Janvāri" un SAP "Pentuļi" un paredzētas sadzīves atkritumu sagatavošanai pārstrādei un reģenerācijai,

¹ Ministru kabineta rīkojums Nr. 45 (Rīgā 2021. gada 22. janvārī (prot. Nr. 8 20. §)) Par Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2021.-2028. gadam <https://likumi.lv/ta/id/320476-par-atkritumu-apsaimniekosanas-valsts-planu-20212028-gadam>

² Ministru kabineta noteikumi Nr. 328 (Rīgā 2017. gada 13. jūnijā (prot. Nr. 30 33. §)) "Kritēriji un kārtība, kādā novērtē atkritumu dalītās savākšanas pakalpojuma pieejamību iedzīvotājiem" <https://likumi.lv/ta/id/291534-%20kriteriji-un-kartiba-kada-noverte-atkritumu-dalitas-savaksanas-pakalpojuma-pieejamibu-iedzivotajiem> Zaudēja spēku: 11.04.2023

t.sk. dalīti savākto sadzīves atkritumu pāršķirošanai, sagatavošanai transportēšanai uz pārstrādes iekārtām un nešķirotu sadzīves atkritumu mehāniskai šķirošanai – sagatavošanai apglabāšanai.

Sadzīves atkritumu poligonu infrastruktūras galvenie elementi ir:

- Iekārtas nešķirotu sadzīves atkritumu plūsmas sagatavošanai apglabāšanai – pārstrādei un reģenerācijai derīgu atkritumu plūsmu atdalīšanai;
- Dalīti savākto un mehāniski atšķirotu sadzīves atkritumu šķirošanas iekārtas atkritumu sagatavošanai nodošanai pārstrādei;
- Atkritumu pārstrādes iekārtas – BNA kompostēšana vai anaerobā apstrāde;
- Atkritumu apglabāšanas krātuve pārstrādei un reģenerācijai nederīgo atkritumu apglabāšanai.

Ziemeļkurzemes AAR teritorijā, ārpus SAP “Janvāri” un SAP “Pentuļi” teritorijas, ir izvietotas četras atkritumu pārkraušanas stacijas, kuru ekspluatācijas mērķis ir samazināt specializētā atkritumu savākšanas transporta noslodzi atkritumu pārvadājumos uz sagatavošanu reģenerācijai, pārstrādei vai apglabāšanai reģionālajos poligonos. Pārkraušanas stacijas ir izvietotas:

- Jūrmalas valstspilsētā, Ventspils šosejā 61;
- Rojas pagastā, Talsu novadā;
- Tukuma novadā, Tukumā, Dienvidu ielā 1;
- Tukuma novadā, Kandavā, Daigones ielā 20.

Pārkraušanas stacijas apsaimnieko SIA “Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība “Piejūra””, pārkraušanas stacijas tiek klasificētas kā poligona “Janvāri” infrastruktūras sastāvdaļa.

Kā arī ārpus sadzīves atkritumu poligonu teritorijām tiek ekspluatētas šķirošanas iekārtas, kas paredzētas sadzīves atkritumu sagatavošanai pārstrādei un reģenerācijai, t.sk. dalīti savākto sadzīves atkritumu, kas derīgi pārstrādei pāršķirošanai, sagatavošanai transportēšanai uz pārstrādes iekārtām un nešķirotu sadzīves atkritumu mehāniskai šķirošanai – sagatavošanai apglabāšanai (iekārta izvietota Jūrmalā, Ventspils šosejā 61).

Manuālās šķirošanas iekārtas ir izvietotas:

- Jūrmalas valstspilsētā, Ventspils šosejā 61;
- Rojas pagastā, Talsu novadā;
- Tukuma novadā, Tukumā, Dienvidu ielā 1;
- Kuldīgas novadā, Kuldīgā, Dārzniecības ielā 9;
- Ventspils valstspilsētā, Saules ielā 124.

Manuālās šķirošanas iekārtas apsaimnieko SIA “Atkritumu apsaimniekošana sabiedrība “Piejūra””, SIA “Kuldīgas komunālie pakalpojumi” un PSIA “Ventspils labiekārtošanas kombināts”.

4) SAP „Janvāri” infrastruktūras raksturojums:

SAP “Janvāri” ir izvietota atkritumu apglabāšanas infrastruktūra, poligona teritorijā darbojās nešķirotu sadzīves atkritumu šķirošanas iekārtas, dalīti savākto sadzīves atkritumu šķirošanas līnija, bioloģiski noārdāmo atkritumu kompostēšanas laukums, poligona gāzes savākšanas un apsaimniekošanas sistēma un cita saistītā infrastruktūra, kas nepieciešama drošai un mūsdienīgai praksei atbilstoši poligona apsaimniekošanai (t.sk. kontroles, uzskaites un reģistrācijas sistēma, vides monitoringa sistēma u.c.).

Sabiedriskā pakalpojumu nepārtrauktības nodrošināšanai SAP “Janvāri” ir plānota esošās infrastruktūras paplašināšana. Atbilstoši plānotajai darbībai, proti, sadzīves atkritumu apglabāšanas krātuves II kārtas izbūvei (jaunas atkritumu krātuves izveide) šobrīd tiek veikts ietekmes uz vidi novērtējums (turpmāk – IVN), kas veicama likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” noteiktajā kārtībā.

Tapāt, domājot atkritumu infrastruktūras attīstības kontekstā, SIA „Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība “PIEJŪRA”” SAP “Janvāri” teritorijā 2024. gadā plāno nodot ekspluatācijā poligonā BNA plūsmas apstrādei BNA pārstrādes iekārtu (fermentācijas rūpnīca).

5) SAP „Pentuļi” infrastruktūras raksturojums:

SAP “Pentuļi” ir izvietota atkritumu apglabāšanas infrastruktūra. Poligona teritorijā darbojās nešķirotu sadzīves atkritumu šķirošanas iekārtas, bioloģisko atkritumu pārstrādes iekārta ar biogāzes savākšanas sistēmu, dalīti savākto sadzīves atkritumu šķirošanas līnija, izveidots kompostēšanas laukums un šķirotu atkritumu savākšanas laukums, un cita saistītā infrastruktūra (t.sk. kontroles, uzskaites un reģistrācijas sistēma, vides monitoringa sistēma u.c.).

Domājot atkritumu infrastruktūras attīstības kontekstā, PSIA „Ventspils labiekārtošanas kombināts”, SAP “Pentuļi” teritorijā saistībā ar bioloģisko atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras pilnveidošanu, plāno papildus apstrādes iekārtu (dalīti savāktajiem bioloģiskajiem atkritumiem). Plānota arī sadzīves notekūdeņu attīrīšanas iekārtu dūņu pārstrādes iekārtu izveidei.

6) Sadzīves atkritumu pārstrāde un reģenerācija:

Analizējot valsts statistikas pārskata “3A-Atkritumi” datus par veiktajām sadzīves atkritumu pārstrādes un reģenerācijas darbībām 2020. un 2021. gadā konstatēts, ka Ziemeļkurzemes AAR sadzīves atkritumu pārstrāde faktiski tiek veikta tikai reģionālajos sadzīves atkritumu poligonos (SAP „Janvāri”, SAP “Pentuļi”), kur tiek veikta bioloģisko un BNA pārstrāde. Ārpus poligonu infrastruktūras tiek veikta galvenokārt dažādu ražošanas atkritumu plūsmu pārstrāde. Jāatzīmē, ka reģionā neviens komersants neveic plastmasas vai papīra materiālu pārstrādi. Kopumā Ziemeļkurzemes AAR teritorijā atskaites par dažādu atkritumu plūsmu savākšanu no atkritumu radītājiem ir snieguši 19 atkritumu apsaimniekošanas komersanti. Lielākos darbības apjomus uzrāda SIA “RĪGAS ŪDENS”, kas veic notekūdeņu attīrīšanu Jūrmalas valstspilsētas administratīvajā teritorijā, kam seko SIA “Venta FM”, kas pārstrādā zivju izcelsmes pārtikas produktu ražošanas un apstrādes atkritumus, pieci uzņēmumi SIA “TOLMETS TUKUMS”, SIA “TUKUMA METĀLS LTD”, SIA “ERDE VS”, SIA “Fero M” un SIA “AUTOGARANT” ir nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanas uzņēmumi.

Ir plānota no atkritumiem iegūta kurināmā (turpmāk - NAIK) reģenerācijas iekārtu izveide Ventspils pilsētā, Talsu ielā 69. Lai samazinātu apglabājamo atkritumu daudzumu un attīstītu atkritumu reģenerāciju ar enerģijas atguvi no Ziemeļkurzemes AAR teritorijā radītajiem atkritumiem tiks izveidota reģenerācijas iekārta ar jaudu līdz 15300 t/gadā. Iekārtas būvniecība plānota 2024. gada pirmajā pusē. Pasākuma īstenošana nodrošinās saistošo normatīvo aktu prasību atkritumu apsaimniekošanas jomā izpildi – samazinās apglabājamo atkritumu apjoms, palielinās atkritumu reģenerācijas īpatsvars, gan atkritumu apsaimniekošanas reģiona, gan valsts mērogā, kā arī nodrošinās atkritumos esošu energoresursu atgriešanu tautsaimniecības apritē kā siltumenerģiju un elektroenerģiju.

1.2 Saistība ar citiem plānošanas dokumentiem

Ar Rīkojumu Nr. 45 ir atbalstīta Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (turpmāk – VARAM) ierosinātā sadzīves atkritumu apsaimniekošanas reģionu reforma, tai sk. pārejot no 10 uz pieciem atkritumu apsaimniekošanas reģioniem. Noteikumos Nr. 301 ir noteikta arī Ziemeļkurzemes AAR teritorija. Pašvaldību administratīvo teritoriju iedalījums atkritumu apsaimniekošanas reģionos ir norādīts šo noteikumu pielikumā, savukārt Ziemeļkurzemes AAR iedalījums ietverts 5. tabulā (skat. precīzu uzskaitījumu šā pārskata 1.1. apakšpunktā). Vienlaikus arī “Atkritumu apsaimniekošanas likuma” 10. panta (2) daļa nosaka nepieciešamību AAR ietilpstošām pašvaldībām izstrādāt atkritumu apsaimniekošanas reģionālo plānu. “Atkritumu apsaimniekošanas likuma” 10. panta (2) daļa noteic, ka pašvaldības, kuras ietilpst attiecīgajā atkritumu apsaimniekošanas reģionā, organizē sadzīves atkritumu apsaimniekošanas reģionālā plāna izstrādi savam atkritumu apsaimniekošanas reģionam, un tas stājas spēkā pēc tam, kad to apstiprinājušas visas šajā reģionā ietilpstošās pašvaldības.

Ventspils valstspilsētas pašvaldības iestāde “Ventspils domes administrācija” organizē Ziemeļkurzemes AAR reģionālā plāna izstrādi un sagatavotais Ziemeļkurzemes AAR reģionālais plāns atbilstoši “Atkritumu apsaimniekošanas likumam” tiks nodots apstiprināšanai Ziemeļkurzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā ietilpstošajām pašvaldībām.

AAR izveides mērķis ir nodrošināt ekonomiski pamatotu atkritumu apsaimniekošanu, kas ietver samērīgu atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras un reģionā radīto atkritumu apsaimniekošanas balansu, saprātīgus atkritumu pārvadājumu attālumus no atkritumu rašanās vietām līdz sadzīves atkritumu poligoniem, u.c.

Savukārt AAVP mērķi ir saistīti ar kopējā radīto atkritumu daudzuma ievērojamu samazināšanas nodrošināšanu, novēršot atkritumu rašanos; atkritumu kā resursu racionālu izmantošanas nodrošināšanu, veicinot, pēc iespējas, resursu atgriešanu atpakaļ ekonomiskajā apritē tautsaimniecībai noderīgā veidā; nodrošināt, ka radītie atkritumi nav bīstami vai arī tie rada nelielu risku videi un cilvēku veselībai; apglabājamo atkritumu daudzuma samazināšanas nodrošināšanu kā arī to apglabāšanu cilvēku veselībai un videi drošā veidā. Tieši atkritumu apsaimniekošanas sistēmas pārvaldība, tai sk. sadzīves atkritumu apsaimniekošana ir būtisks kopējās atkritumu apsaimniekošanas sistēmas elements, uz ko ir vērsti vairāki šī plāna pasākumi. Turklāt minētie plāna mērķi atbilst valsts ilgtermiņa un vidēja termiņa attīstības plānošanas dokumentos nostiprinātajiem pamatprincipiem un prioritārajiem darbības virzieniem. Vienlaikus jāatzīmē, ka spēkā esošā atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna mērķi ir cieši saistīti un pēctecīgi turpina īstenot iepriekšējā plānā, proti, "Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānā 2013. - 2020. gadam" nospraustos rīcībpolitikas virzienus, kā arī nosaka jaunus virzienus un to īstenošanai nepieciešamos pasākumus, kas iet roku rokā ne tikai ar nacionālās politikas plānošanas dokumentos noteikto, bet arī ar mērķiem un prasībām, kas izvirzīti starptautiskajā līmenī. Var pieņemt, ka Ziemeļkurzemes AAR reģionālais plāns pēctecīgi turpina arī "Ventspils reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu 2008. - 2013. gadam" un "Piejūras reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu 2007. - 2013. gadam" ietvertos reģionālās atkritumu apsaimniekošanas sistēmas attīstības pasākumus.

2 Vides pārskata sagatavošanas procedūra un iesaistītās institūcijas, sabiedrības līdzdalība un rezultāti

Ietekmes uz vidi stratēģiskā novērtējuma (turpmāk - SIVN) vides pārskata (turpmāk - Vides pārskats) gatavošana norisinās paralēli ar plānošanas dokumenta projekta gatavošanu.

2022. gadā saistībā ar plānoto Ziemeļkurzemes AAR, tika izveidota darba grupa, kuras sastāvā ir ietverti AAR ietilpstošo pašvaldību pārstāvji, SAP apsaimniekotāju PSIA „Ventspils labiekārtošanas kombināts” un SIA „Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrības “PIEJŪRA”” pārstāvji, kā arī SIA “Kuldīgas komunālie pakalpojumi” pārstāvis. Darba grupas sanāksmes, sākot no 2022. gada jūlija, dokumentācijas izstrādes sākotnējā posmā notiek vidēji vienu reizi mēnesī.

Uzsākot darbu pie Plāna, 2022. gada jūlijā Plāna izstrādātājs veica visu reģiona pašvaldībās strādājošo sadzīves atkritumu apsaimniekošanas komersantu aptauju ar mērķi apkopot informāciju par reģionā apsaimniekotajiem atkritumu apjomiem un esošo atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūru, kā arī gūt priekšlikumus atkritumu apsaimniekošanas sistēmas uzlabošanai AAR un ieviest reģiona iedzīvotājiem nepieciešamos pasākumus atkritumu saimniecībā. Paralēli papildus tika analizēti jaunākos publiskajos reģistros un datubāzēs pieejamie dati, kā rezultātā tika iegūts datu kopums, kas raksturo reģiona sociāli ekonomiskos apstākļus, apsaimniekotos atkritumu apjomus, pieejamo infrastruktūru un citus indikatorus.

Atkritumu apsaimniekošanas sistēmas uzlabošanai reģionā pēc pašvaldību un atkritumu apsaimniekošanas komersantu viedokļa un, ņemot vērā aktuālos atkritumu apsaimniekošanas sektora attīstības virzienus un darbības principus, galvenokārt uzmanība jāpievērš:

- dalītās vākšanas izveidei visās reģiona pašvaldībās, jāturpina dalītās vākšanas infrastruktūras attīstība, lai pēc iespējas lielāku atkritumu daudzumu sagatavotu reģenerācijai;
- nepieciešamībai informēt iedzīvotājus un komersantus par atkritumu dalītās vākšanas vajadzību un ieguvumiem, ko tā dod;
- atkritumu apsaimniekošanas reģionālā centra izveide ievērojot normatīvo aktu prasības un AARC funkciju definēšanu;
- reģiona pašvaldības un atkritumu apsaimniekošanas zonu izveides pamatojumam, zonu optimālā lieluma noteikšanai;

- dažādu atkritumu frakciju reģenerācijai (pārstrādei, atkārtotai izmantošanai), ko var veikt reģionā, piemēram, lieltgabarieta, bioloģiski noārdāmie atkritumi un būvniecības atkritumi;
- investīciju piesaistei, lai īstenotu atkritumsaimniecības normatīvajā regulējumā noteiktos mērķus.

Vides pārskata sagatavošanas laikā ir notikušas konsultācijas ar VVD, Dabas aizsardzības pārvaldes Kurzemes reģionālo administrāciju un Veselības inspekciju.

Dabas aizsardzības pārvaldes Kurzemes reģionālā administrācija 2022. gada 22. jūlijā ar vēstuli Nr.44.8/3997/2022-N (turpmāk – DAP atzinums) sniegusi atbildi, ka Ziemeļkurzemes AAR ierīkto atkritumu poligoni "Pentuli" un "Janvāri" neatrodas un nerobežojas ar īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un mikroliegumiem, cita starpā norādot, ka arī sākusī darboties Latvijas Depozīta sistēma.

VVD Atļauju pārvalde 2022. gada 21. jūlija vēstulē Nr.2.4/AP/3917/2022 atsevišķas prasības, kas būtu ieveramas Plānā, nav norādījusi, bet tiek aicināts vadīties pēc AAVP paredzētajām rīcībām un tajā iekļaut pasākumus, kas nodrošinātu izvirzīto ilgtermiņa mērķu pakāpenisku sasniegšanu.

Veselības inspekcija 2022. gada 29. jūlija vēstulē Nr. 2.4.6.-1./376 (turpmāk - VI atzinums) vērš uzmanību, ka izstrādājot Plānu nepieciešams analizēt un paredzēt attīstību šādiem jautājumiem:

- Ārstniecības iestādēs radīto atkritumu plūsmas apsaimniekošana.
- Situācijas raksturojums pārtikas atkritumu apsaimniekošanas jomā, atspoguļojot pārtikas atkritumu novēršanas risinājumus. Uzsveram, ka pārtikas atkritumi piesaista kaitēkļus (žurkas, peles, lidojošie un rāpojošie insekti), putnus un mājdzīvniekus, kas ir dažādu infekcijas un parazitāro slimību pārnēsātāji, līdz ar to var veicināt epidemioloģiskās situācijas pasliktināšanās apdzīvotās vietās.
- Situācijas raksturojums bioloģiski noārdāmo atkritumu apsaimniekošanas jomā, citā starpā atspoguļojot Baltijas jūras krastā izskaloto makroaļģu, kā bioloģisko atkritumu, attīstības plūsmu un apsaimniekošanas risinājumus, peldvietu atkritumu apsaimniekošanas kontekstā. Uzsveram, ka Baltijas jūras krastā izskaloti makroaļģu sanesumi var radīt smaku piesārņojumu, kā arī piesaista dažādus bezmugurkaulnieku sugas, savukārt tie – putnus, kas var radīt peldvietu ūdens mikrobioloģisko piesārņojumu.
- Akcentēt šādu veselību ietekmējošo faktoru paredzamo intensitāti: emisijas gaisā un tā iespējamais piesārņojuma lielums; iespējamais smaku piesārņojums; radītais trokšņa piesārņojums.

Plāna projekta sagatavošanas un Vides pārskata sagatavošanas process raksturots 1. tabulā.

Sabiedrības līdzdalība plāna projekta un vides pārskata izstrādē tiek nodrošināta saskaņā ar Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” (turpmāk - Noteikumi Nr. 157) prasībām, ievietojot SIA "Geo Consultants" tīmekļvietnē paziņojumu par sabiedrības iespējām iepazīties ar vides pārskata un plānošanas dokumenta projektu, kā arī nodod minēto paziņojumu Vides pārraudzības valsts birojam (turpmāk - VPVB) elektroniskā veidā ievietošanai VPVB mājas lapā internetā.

Vides pārskata sagatavošanas laikā ir notikušas konsultācijas ar VVD, Dabas aizsardzības pārvaldi un Veselības inspekciju. Plāna darba versija kopš 2023. gada 18. augusta, kad izsludināta dokumenta sabiedriskā apspriešana, ir pieejama SIA "Geo Consultants" tīmekļvietnē: <https://www.geoconsultants.lv/>.

Saskaņā ar Noteikumu Nr. 157 12.5. apakšpunktā noteikto, kā arī atbilstoši 2021. gada 22. jūnija Ministru kabineta noteikumiem Nr. 397 „Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas valsts un reģionālajiem plāniem un atkritumu rašanās novēršanas valsts programmu” 11. punktā noteiktajam, izstrādājot vides pārskata un plānošanas dokumenta projektu, izstrādātājs nodrošina sabiedrības, organizāciju un institūciju informēšanu un viedokļu uzklauššanu atbilstoši normatīvajiem aktiem par sabiedrības līdzdalības kārtību attīstības plānošanā un par SIVN (tai sk. arī vides pārskatam), nodrošinot iespēju vismaz 30 dienas iesniegt priekšlikumus par gan par attiecīgo plāna projektu, gan vides pārskatu. Sabiedrības viedokli izvērtē pirms lēmuma pieņemšanas par attiecīgā plāna apstiprināšanu.

Plāna darba versija kopš 2023. gada 18. augusta, kad izsludināta dokumenta sabiedriskā apspriešana, ir pieejama:

- 1) SIA "Geo Consultants" tīmekļvietnē www.geoconsultants.lv;
- 2) Jūrmalas valstipilsētas pašvaldībā;
- 3) Ventspils valstipilsētas pašvaldībā;
- 4) Kuldīgas novada pašvaldībā;
- 5) Talsu novada pašvaldībā;
- 6) Tukuma novada pašvaldībā;
- 7) Ventspils novada pašvaldībā.

1. tabula

Plāna projekta sagatavošanas un vides pārskata sagatavošanas process

Posmi	Projekta sagatavošana	Vides pārskata sagatavošana stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros
Politikas plānošanas dokumenta projekta un vides pārskata sagatavošana	Plāna projekta izstrāde	Izstrādātājs konsultējas ar vides un sabiedrības veselības institūcijām par SIVN nepieciešamību. Tai skaitā tiek izsūtītas informatīvas vēstules VVD, Dabas aizsardzības pārvaldei, Veselības inspekcijai, informācijai VPVB.
		Sagatavo un iesniedz iesniegumu (kopā ar konsultāciju rezultātiem) VPVB.
		VPVB pieņem lēmumu par SIVN piemērošanu vai nepiemērošanu un informē sabiedrību par pieņemto lēmumu (interneta vietnē).
		Izstrādā plānošanas dokumentu un vides pārskata projektu. Izstrādātājs konsultējas ar institūcijām par vides pārskata detalizācijas pakāpi un VPVB par sabiedrības informēšanu.
Sabiedriskā apspriešana	Plāna projekta un vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana vismaz 30 dienas	Plānošanas dokumenta un vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana.
Plāna projekta un vides pārskata projekta precizēšana	Plāna projekta precizēšana, izvērtējot sabiedriskajā apspriešanā izteiktos priekšlikumus	Pilnveido vides pārskatu, ņemot vērā priekšlikumus.
		Iesniedz vides pārskata projektu un plānošanas dokumenta projektu VPVB.
		VPVB atzinums par vides pārskatu, kurā noteikti arī monitoringa ziņojuma iesniegšanas termiņi.
		Gadījumā, ja vides pārskatā tiek veiktas būtiskas izmaiņas pēc VPVB atzinuma saņemšanas, ir pienākums informēt VPVB, kas informācijas saņemšanas par izmaiņām plānošanas dokumentā lemj par vides pārskata precizēšanu, atkārtotu sabiedrības informēšanu, kā arī atzinuma izsniegšanu.

Posmi	Projekta sagatavošana	Vides pārskata sagatavošana stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros
Projekta pieņemšana un ieviešana	Plāna projekta pieņemšana	Sabiedrības informēšana par projekta pieņemšanu.
	Informatīvo ziņojumu sagatavošana par plāna ieviešanu	Monitoringa ziņojuma sagatavošana un iesniegšana VPVB.

3. Esošā vides stāvokļa apraksts un iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots

3.1. Esošā vides stāvokļa apraksts

Saskaņā ar "Atkritumu apsaimniekošanas likuma" 4. pantu atkritumu apsaimniekošana veic tā, lai neapdraudētu cilvēku dzīvību un veselību, arī veicot šo saimniecisko darbību, nedrīkst negatīvi ietekmēt vidi, tai skaitā:

- radīt apdraudējumu ūdeņiem, gaisam, augsnei, kā arī augiem un dzīvniekiem;
- radīt traucējošus trokšņus vai smakas;
- nelabvēlīgi ietekmēt ainavas un īpaši aizsargājamās dabas teritorijas;
- piesārņot un piegružot vidi.

Tādejādi "Atkritumu apsaimniekošanas likumā" ir norādīti tie vides stāvokļa elementi, kurus atkritumu apsaimniekošana nedrīkst negatīvi ietekmēt. Šā pārskata 8. nodaļā sīkāk apskatīti ar atkritumu apsaimniekošanas jomu saistītie galvenie normatīvie akti.

Atkritumu apsaimniekošanas pasākumiem, kuri ir realizēti saskaņā ar "Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2013. - 2020. gadam" tika veikts ietekmes uz vidi novērtējums vai izdoti tehniskie noteikumi, līdz ar to minēto pasākumu realizācijas laikā ir izvēlētas tādas atkritumu apsaimniekošanas iekārtu atrašanās vietas vai apsaimniekošanas metodes, kuras rada pēc iespējas mazāku ietekmi uz ūdens resursiem, gaisa kvalitāti, kultūras mantojumu, dabas resursiem, īpaši aizsargājamām dabas teritorijām u.c. vides kontekstā jūtīgiem aspektiem.

Plāna projekta darbības laikā paredzētie pasākumi galvenokārt vērsti uz apglabātā atkritumu apjoma samazināšanu, pārstrādes un reģenerācijas apjomu palielināšanu, atkritumu apsaimniekošanas sistēmas darbības kvalitātes un pakalpojumu pieejamības paaugstināšanu. Šo pasākumu rezultātā tiks veicināta atkritumu kā resursa izmantošana kā arī samazināts siltumnīcas efekta gāzes (turpmāk – SEG) apjoms atkritumu apglabāšanā.

2.1 Iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots

RAAP plānoto pasākumu ietekmes teritorija norādīta 2. tabulā.

2. tabula

RAAP pasākumu teritoriālā ietekme un izmaiņas pasākuma neīstenošanas gadījumā

Nr.	Pasākums	Ietekmes zona	Izmaiņas, ja pasākums netiek īstenots
1	Organizatoriskās struktūras – reģionālo atkritumu apsaimniekošanas centru attīstība	Visa AAR teritorija	Pašvaldības patstāvīgi nodrošina funkciju izpildi savā administratīvajā teritorijā, kas, faktiski, atbilst pašreizējai situācijai, nenotiek centralizēta atkritumu apsaimniekošanas sistēmas darbības koordinēšana, kas samazina sistēmas efektivitāti un limitē iespējas normatīvajos aktos noteikto mērķu sasniegšanai.
2	Atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūras attīstība	Visa AAR teritorija	Raugoties no pakalpojuma pieejamības viedokļa formāli prasības ir izpildītas, tomēr jāņem vērā, ka pēc administratīvi teritoriālās reformas novadu teritorija un attiecīgi iedzīvotāju skaits ir mainījies, līdz ar to šis

Nr.	Pasākums	Ietekmes zona	Izmaiņas, ja pasākums netiek īstenots
			jautājums ir pārskatāms. Tāpat jāņem vērā, ka plāna pārskata periodā stājās spēkā prasības par jaunu atkritumu plūsmu dalīto vākšanu, kam nepieciešama attiecīgā infrastruktūra.
3	Sadzīves atkritumu un dalīti savākto atkritumu sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijai infrastruktūras attīstība	Visa AAR teritorija	Pieaugot dalīti savākto atkritumu apjomam, ieviešot jaunus dalīti savācamo plūsmu veidus, kā arī ieviešot jaunas pārstrādes un reģenerācijas metodes ir nepieciešama atbilstoša infrastruktūra. Izveidojot NAIK iekārtu samazinās apglabājamo atkritumu apjoms, palielinās atkritumu reģenerācijas īpatsvars, gan atkritumu apsaimniekošanas reģiona, gan valsts mērogā, kā arī nodrošinās atkritumos esošu energoresursu atgriešanu tautsaimniecības apritē kā siltumenerģiju un elektroenerģiju. Ja tas netiek nodrošināts, tiek apdraudēta mērķu sasniegšana.
4	Darbs ar sabiedrību	Visa AAR teritorija	Turpināsies sabiedrības izglītošanas pasākumi ietverot personu atbildības palielināšanu par savu darbību vai bezdarbību.

Pieņemot, ka RAAP projektā paredzētie pasākumi netiek realizēti, netiks samazināts radīto un apglabāto atkritumu apjoms, atkritumi netiks izmantoti kā resursi, turpināsies aktīva SAP "Janvāri" un SAP "Pentuļi" aizpildīšana, kas nozīmē, ka būs nepieciešams domāt par jaunu apglabāšanas jaudu reģionā, jo samazināsies paredzamais izmantošanas ilgums. Savukārt pārstrādājami atkritumi netiks pārstrādāti sakarā ar pārstrādes jaudu trūkumu, kā rezultātā turpināsies neracionāla dabas resursu izmantošana. Ja plāna projekts netiek realizēts, turpināsies apdraudējums vides kvalitātei.

Lielākā ietekme RAAP realizācijai jābūt uz bioloģisko atkritumu daudzumu, ko bez dažādu papildpasākumu realizācijas galvenokārt apglabā krātuvē SAP "Janvāri". Šo situāciju ievērojami var mainīt bioloģisko atkritumu pārstrādes iekārta poligona teritorijā. Ja šāda iekārta netiks veidota, netiks nodrošināta BNA apsaimniekošana atbilstoši labākajai praksei, kas ir pretrunā ar nākotnē plānoto normatīvo aktu regulējumu par apglabāto atkritumu apjomu samazināšanu.

Ja Plāna projektā paredzētie pasākumi netiek realizēti, izrietoši netiks nodrošināta kopējā radīto un apglabājamo atkritumu apjoma samazināšana, atkritumi netiks izmantoti kā resursi vai otrreizējie materiāli. Plānošanas dokumenta nerealizēšanas gadījumā iespējamo vides stāvokļa izmaiņu apkopojums sniegts 3. tabulā.

Jāatzīmē, ka atkritumu apsaimniekošanas sektorā izvirzītie mērķi, tai sk. stratēģiskie mērķi, kas noteikti valsts mērogā, sasniegšanai neatsverama loma ir atkritumu apsaimniekošanas reģionu aktivitātēm, kas, savas kompetences ietvaros, veic atkritumu apsaimniekošanu veicinot kopēju mērķu sasniegšanu.

Iespējamās vides stāvokļa izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots

Nr.p.k.	Vides stāvokļa elements/galvenās ietekmes	Izmaiņas, ja Plāns netiktu īstenots
1.	Ūdens	Pie esošām tendencēm (palielināsies plastmasas atkritumu apjoms Baltijas jūrā; prognozēts izlietotā iepakojuma pieaugums) iepakojuma un plastmasas atkritumu ieplūde Baltijas jūrā nesamazināsies. Neīstenojot jaunus dalītās savākšanas, pārstrādes un reģenerācijas pasākumus, paaugstināsies virszemes un pazemes ūdeņu piesārņojuma risks no atkritumu poligoniem (pie plānotās atkritumu apsaimniekošanas reģionu optimizācijas).
2.	Gaiss	BNA iekārtu izveide samazinās ne tikai SEG emisijas, metāna nokļūšanu vidē, bet arī, ņemot vērā to, ka BNA pārstrāde notiek hermētiski noslēgtos reaktoros, iekārtā ir iebūvēti biofiltri gaisa novadīšanai, netiek prognozēts smaku pieaugums.
3.	Troksnis	<p>Neveidojot jaunus atkritumu dalītās savākšanas punktus, nepaaugstināsies trokšņa līmenis.</p> <p>Ierīkojot jaunus atkritumu dalītās savākšanas punktus sagaidāms minimāls kravas transporta pieaugums. Kravas auto dosies uz/no atkritumu dalītās savākšanas punktiem.</p> <p>Ņemot vērā, ka transportēšana tiks organizēta atbilstoši 2014. gada 7. janvāra Ministru kabineta noteikumu Nr. 16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" izvirzītajām prasībām, radušos troksni var uzskatīt par nenozīmīgu.</p>
4.	Zeme/augsne	Plāna projekta laikā tiks pārveidota atkritumu poligonu infrastruktūra, kuras rezultātā var palielināties ietekme uz augsni. Neveicot jaunus atkritumu dalītās savākšanas, pārstrādes un reģenerācijas pasākumus, nesamazināsies kaitējumi zemes un augsnes resursiem.
5.	Daba	Netiks īstenoti izlietotā iepakojuma rašanās novēršanas pasākumi, attiecīgi, nesamazināsies dabas piegružošana ar plastmasas un stikla atkritumiem.

Nr.p.k.	Vides stāvokļa elements/galvenās ietekmes	Izmaiņas, ja Plāns netiktu īstenots
6.	Ainavas	<p>Dalītas sistēmas atkritumu vākšanas attīstība samazinās atkritumu ietekmi uz ainavu, tai sk. uz vidi.</p> <p>Šā veida infrastruktūras ekspluatācijas efektivitāte iet roku rokā ar sabiedrības informēšanu, izglītošanas pasākumu īstenošanu un ikviena indivīda līdzatbildību.</p>
7.	Klimats	<p>Iekārtas, kurās tiek sadedzināts no atkritumiem iegūtais kurināmais, netiks izveidotas – nepalielināsies SEG apjoms no atkritumu reģenerācijas ar sadedzināšanu.</p> <p>Savukārt nepārstrādājot atkritumus un neizmantojot materiālu otrreizēji, SEG apjoms atkritumu sektora atkritumu apglabāšanas daļā nesamazināsies.</p> <p>Poligonu gāzes, tajā skaitā no BNA anaerobās fermentācijas iekārtām iegūtas biogāzes, var tikt izmantota kā degvielu transportam, ievadīšanai dabasgāzes tīklā vai izmantotu citiem energoresursu ieguves mērķiem, piemēram, elektrības ražošanai un apkurei. Izrietoši lielākie ieguvumi: metāns nenonāk gaisā, nepalielinās SEG emisijas, ar gāzi tiek aizstāti fosīlie energoresursi.</p>

(Avots: "Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2021.-2028. gadam stratēģiskā ietekme uz vidi novērtējuma vides pārskats", SIA "Geo Consultants" 2020. gads)

4. Vides stāvoklis teritorijās, kuras plānošanas dokumenta īstenošana var būtiski ietekmēt

Plāna projektā iekļautas šādi reģionā paredzētie jauni infrastruktūras elementi: jauna sadzīves atkritumu apglabāšanas krātuve SAP "Janvāri", BNA anaerobās fermentācijas iekārta SAP "Janvāri" teritorijā, papildus apstrādes iekārtas (dalīti savāktajiem bioloģiskajiem atkritumiem) SAP "Pentuļi" teritorijā, plānota sadzīves notekūdeņu attīrīšanas iekārtu dūņu pārstrādes iekārtu izveidi SAP "Pentuļi" un Ventspils pilsētā NAIK reģenerācijas iekārtas izveide.

Gan ierīkojot jaunus, gan ekspluatējot esošos sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punktus, arī šķirotu atkritumu savākšanas laukumus, to atrašanās vietas vērtējot vides stāvokļa griezumā, nav sagaidāma ietekme uz vidi.

SAP "Janvāri" līdzšinējā un potenciālā ietekme ir izvērtēta IVN procedūrā, teritorijai 2004. gadā ir veikta pilna ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra, arī šobrīd SIA "Geo Consultants" saistībā ar šī poligona paplašināšanos, proti jaunas atkritumu apglabāšanas izveidi, veic IVN ziņojuma izstrādi, kas veicama likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" noteiktajā kārtībā, lai novērtētu paredzētās darbības vai plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamo ietekmi uz vidi un izstrādātu priekšlikumus nelabvēlīgas ietekmes novēršanai vai samazināšanai, vai aizliegtu paredzētās darbības uzsākšanu normatīvajos aktos noteikto prasību pārkāpumu gadījumos.

Paredzētajai darbībai - BNA pārstrādes iekārtu izveidei SAP "Janvāri" 2018. gadā SIA "Geo Consultants" veica ietekmes sākotnējo izvērtējumu (2018. gada 6. jūnijs, Valsts vides dienesta (turpmāk – VVD) Ventspils reģionālā vides pārvalde, Ietekmes sākotnējais izvērtējums Nr.VE18SI0046). Secīgi sagaidāmo ietekmju uz vidi novēršanai, mazināšanai un pārvaldīšanai 2018. gada 6. jūnijā VVD Ventspils reģionālā vides pārvalde izdeva Tehniskos noteikumus Nr.VE18TN0127.

Tāpat, lai nepieļautu vides stāvokļa pasliktināšanos poligonā un tā apkārtējā teritorijā, SIA „Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"” 2014. gada 2. jūnijā VVD Kurzemes reģionālā vides pārvalde SAP "Janvāri" darbībai izsniedza "A kategorijas piesārņojošās darbības atļauju Nr. VE14IA0001" (turpmāk – Piesārņojuma atļauja Nr. VE14IA0001), attiecīgi poligona apsaimniekošana notiek saskaņā ar tajā izvirzītajiem nosacījumiem un prasībām.

SAP "Janvāri" teritorijā plānotās BNA pārstrādes iekārtas (fermentācijas rūpnīca) būvniecība, kā arī tās ekspluatācija paredzēta saskaņā ar piesārņojošās darbības atļauju (B kategorija), un ar šajā atļaujā izvirzītajiem nosacījumiem, kas atbilstoši tiks pieprasīta VVD pirms konkrētās darbības uzsākšanas.

SAP "Pentuļi" līdzšinējā un potenciālā ietekme ir izvērtēta IVN procedūrā, teritorijai 1999. gadā ir veikta pilna ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra, un šā poligona darbība, tai sk. atkritumu apsaimniekošana, notiek saskaņā ar 2013. gada 20. septembra izsniegtās VVD Kurzemes reģionālās vides pārvaldes "Atļauja A kategorijas piesārņojošai darbībai Nr. VE13IA0001" (turpmāk – Piesārņojuma atļauja Nr. VE13IA0001), izvirzītajiem nosacījumiem.

SAP "Pentuļi" teritorijā plānotās sadzīves notekūdeņu attīrīšanas iekārtu dūņu kompostēšanas laukuma ierīkošana, secīgi arī tās ekspluatācija, paredzēta saskaņā ar piesārņojošās darbības atļauju (B kategorija), un ar šajā atļaujā izvirzītajiem nosacījumiem, kas atbilstoši tiks pieprasīta VVD jau pirms šīs darbības uzsākšanas.

Citas atkritumu apsaimniekošanas vietas alternatīvas netiek izskatītas, ņemot vērā priekšrocības, kādas ir jau ekspluatācijā esošai infrastruktūrai: pieejama teritorija, iekārtota infrastruktūra, izbūvēts pievedceļš, elektroapgāde, kvalificēts pieredzējis personāls, izstrādāti atkritumu pievešanas un dalīti savāktu sadzīves atkritumu izvešanas maršruti, notekūdeņu un infiltrāta attīrīšana u.c.

Pirms NAIK reģenerācijas iekārtas izbūves Ventspils pilsētā, 2018. gadā tika veikts IVN, kur tika izvērtētas iekārtas uzstādīšanas un ekspluatācijas ietekmes uz vidi. Paredzētās darbības īstenošanas rezultātā netika konstatēts apdraudējums videi, kas nepieļautu šīs iekārtas būvniecību.

5. Ar plānošanas dokumentu saistītās vides problēmas

Atkritumu apsaimniekošanas nozare ir viena no svarīgākajām vides aizsardzības nozarēm valstī. Savukārt atkritumu apsaimniekošanas sistēmas pārvaldība ir viens no būtiskākajiem jautājumiem Eiropas Savienības un Latvijas attīstības plānošanas dokumentos, it īpaši vides aizsardzības, klimatneitralitātes un dabas resursu labas pārvaldības un apsaimniekošanas jomās. Tas nozīmē, ka juridiskām personām, kuras nodarbojas ar atkritumu pārstrādi, apglabāšanu, reģenerāciju un tml. tai sk. arī SIA „Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība “PIEJŪRA”” apsaimniekojot SAP “Janvāri”, un PSIA “Ventspils labiekārtošanas kombināts” veicot darbības ar atkritumu apsaimniekošanu SAP “Pentuļi” un PSIA “Ventspils labiekārtošanas kombināts” apsaimniekojot NAIK reģenerācijas iekārtu, tai sk. arī atbilstoša atkritumu veida apsaimniekošanas pirms un pēc reģenerācijas procesa, ir jāievēro virkne normatīvajos aktos noteikto prasību.

Apskatot izvirzītos galvenos virzienus Ziemeļkurzemes AAR Plānā, skatot tās potenciālo vides problēmu kontekstā saistībā ar atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras atzaru, var izdarīt šādus punktus:

1) **Sadzīves atkritumu dalītās savākšanas laukumu izveide** pašvaldības teritorijā notiek ar pašvaldības pieņemtu lēmumu, un tā izveidei attiecīgā VVD reģionālā vides pārvalde izsniedz tehniskos noteikumus. Dalītās vākšanas punktu izveide notiek sadarbības līguma ietvaros starp pašvaldību un apsaimniekotāju, vienojoties par konkrētām vietām punktu izveidei pašvaldības teritorijā.

Dalīti savākto sadzīves atkritumu, speciālo atkritumu grupu, tostarp, videi kaitīgu preču atkritumu savākšanai Ziemeļkurzemes AAR teritorijā šobrīd ir izvietoti 10 šķirotu atkritumu savākšanas laukumi. Apskatot Plānā paredzētās aktivitātes, visā Ziemeļkurzemes AAR teritorijā, paredzēts izveidot jaunus šķirotu atkritumu savākšanas laukumus, kas tiks ierīkoti saskaņā ar normatīvo aktu prasībām.

Plāna īstenošanas periodā, domājot par atkritumu dalītās vākšanas sistēmas attīstību, paredzēta šķirotu atkritumu savākšanas laukumu pilnveidošana jaunu dalīto atkritumu veidu pieņemšanai.

2) **Sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punktu izveide** pašvaldības teritorijā notiek ar pašvaldības pieņemtu lēmumu, atbilstoši saskaņojot punktu atrašanos ar attiecīgo nekustamā īpašuma īpašnieku.

Šobrīd Ziemeļkurzemes AAR pašvaldībās dalīti savākto sadzīves atkritumu vākšana tiek organizēta izmantojot divu konteineru sistēmu – vienā konteinerā tiek uzkrāta dalīti savākto sadzīves atkritumu vieglā frakcija (papīrs, kartons, plastmasa, metāls), otrs atsevišķs konteiners stiklam. Kopā reģiona teritorijā izvietoti 732 publiski pieejamie sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punkti.

Plāna periodā Ventspils novadā plānota publiski pieejamo sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punktu skaita palielināšana, kas tiks izveidoti saskaņā ar normatīvajos aktos noteiktajām prasībām.

Plāna īstenošanas periodā domājot par atkritumu dalītās vākšanas sistēmas attīstību, paredzēti šādi jauni aktivitāšu virzieni:

- Tekstila atkritumu dalītās vākšanas sistēmas izveide;
- Sadzīves bīstamo atkritumu dalītās vākšanas sistēmas paplašināšana.

3) **Sadzīves atkritumu sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijai infrastruktūra**

Ziemeļkurzemes AAR uz doto brīdi tiek ekspluatētas vairākas iekārtas sadzīves atkritumu sagatavošanai pārstrādei un reģenerācijai. SAP “Janvāri” darbojas nešķirotu sadzīves atkritumu šķirošanas iekārtas, dalīti savākto sadzīves atkritumu šķirošanas līnija. SAP “Pentuļi” poligona teritorijā darbojas nešķirotu sadzīves atkritumu šķirošanas iekārtas, bioloģisko atkritumu pārstrādes iekārta ar biogāzes savākšanas sistēmu un dalīti savākto sadzīves atkritumu šķirošanas līnija.

Iekārtas paredzētas sadzīves atkritumu sagatavošanai pārstrādei un reģenerācijai, arī dalīti savākto sadzīves atkritumu pāršķirošanai, sagatavošanai transportēšanai uz pārstrādes iekārtām un nešķirotu sadzīves atkritumu mehāniskai šķirošanai – sagatavošanai apglabāšanai.

Plāna īstenošanas periodā domājot par atkritumu sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijai infrastruktūras attīstību, paredzētas izbūvēt šādas iekārtas:

1) SAP "Janvāri":

- bioloģisko atkritumu anaerobās fermentācijas iekārtu izbūve un nodošana ekspluatācijā – nepieciešama reģionā radīto bioloģisko atkritumu centralizētas pārstrādes nodrošināšanai bioloģisko atkritumu dalītās vākšanas nodrošināšanai un pārstrādei AARC "Janvāri" nepieciešamā specializētā autotransporta iegāde;
- dabasgāzes kvalitātes biometāna sagatavošanas iekārtas - iekārtas poligona gāzes, t.sk. gāzes no BNA anaerobās fermentācijas iekārtām attīrīšanai un sagatavošanai, lai gāzi izmantotu kā degvielu autotransportam, ievadīšanai dabasgāzes tīklā vai izmantotu citiem energoresursu ieguves mērķiem;
- infiltrāta apsaimniekošanas sistēmas pilnveidošana – infiltrāta attīrīšanas iekārtu darbības uzlabošana un kapacitātes palielināšana visa radītā infiltrāta attīrīšanai;
- poligona gāzes savākšanas sistēmas atkritumu krātuvē nākamās kārtas izbūve.

2) SAP "Pentulji":

- bioloģisko atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras pilnveidošana – dalīti savākto bioloģisko atkritumu pirmapstrādes iekārtu izveide, nepieciešamo papildus pārstrādes jaudu nodrošināšana, centralizētai bioloģisko atkritumu dalītās vākšanas nodrošināšanai un pārstrādei AARC "Pentulji" nepieciešamā specializētā autotransporta iegāde;
- būvniecības un būvju nojaukšanas un liela izmēra atkritumu reģenerācijas infrastruktūras pilnveidošana – pārstrādei un reģenerācijai nododamo atkritumu apjomu palielināšanai;
- notekūdeņu attīrīšanas iekārtu dūņu pārstrādes iekārtu izveide;
- biometāna ražošanas iekārtu uzstādīšana.

3) Ventspils pilsēta:

- NAIK reģenerācijas iekārta.

Šādu iekārtu uzstādīšanai un ekspluatācijai VVD izsniedz attiecīgu piesārņojošās darbības atļauju, atbilstoši iekārtu darbība notiek saskaņā ar izvirzītajiem piesārņojošās darbības nosacījumiem. Pirms NAIK reģenerācijas iekārtas izbūves Ventspils pilsētā, 2018. gadā tika veikts IVN, kā rezultātā tika izvērtētas iekārtas uzstādīšanas un ekspluatācijas ietekmes uz vidi.

4) SAP „Janvāri” un SAP “Pentulji” Ziemeļkurzemes AAR ir divi darbojošies atkritumu poligoni, kur ir izvietota atkritumu apglabāšanas infrastruktūra.

SAP “Janvāri” ir izvietota atkritumu apglabāšanas infrastruktūra, poligona teritorijā darbojās nešķirotu sadzīves atkritumu šķirošanas iekārtas, dalīti savākto sadzīves atkritumu šķirošanas līnija, bioloģiski noārdāmo atkritumu kompostēšanas laukums, poligona gāzes savākšanas un apsaimniekošanas sistēma un cita ar atkritumu apsaimniekošanu saistītā infrastruktūra. Infrastruktūra poligonā plānota tā, lai tā atbilstu drošai un mūsdienīgai praksei atbilstoši poligona apsaimniekošanai.

Piesārņojuma atļaujas Nr. VE14IA0001 nosacījumi attiecināmi uz visiem SIA „Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība “PIEJŪRA”” pamatdarbības posmiem poligona teritorijā, kā arī ar pamatdarbību saistītām piesārņojošām darbībām – notekūdeņu novadīšanu, atkritumu apsaimniekošanu, gaisa un smaku emisijām, pazemes ūdens ieguvī, troksni, u.c. Cita starpā šī atļauja noteic prasības poligona iekārtošanai (ietverot jaunu objektu būvniecību poligonā), ekspluatācijai, uzraudzības un kontroles procedūrām, poligona slēgšanai un apsaimniekošanai pēc slēgšanas. Tāpat Piesārņojuma atļaujā noteiktas prasības augsnes, grunts, kā arī pazemes ūdeņu aizsardzībai.

SAP “Pentulji” ir izvietota atkritumu apglabāšanas infrastruktūra. Poligona teritorijā darbojās nešķirotu sadzīves atkritumu šķirošanas iekārtas, bioloģisko atkritumu pārstrādes iekārta ar biogāzes savākšanas sistēmu, dalīti savākto sadzīves atkritumu šķirošanas līnija, izveidots kompostēšanas laukums un šķirotu atkritumu savākšanas laukums, un cita saistītā infrastruktūra (t.sk. kontroles, uzskaites un reģistrācijas sistēma, vides monitoringa sistēma u.c.).

Piesārņojuma atļaujas Nr. VE13IA0001 nosacījumi attiecināmi uz SAP "Pentuļi" apsaimniekotāja PSIA „Ventspils labiekārtošanas kombināts” darbības posmiem poligona teritorijā, arī ar pamatdarbību saistītām piesārņojošām darbībām – notekūdeņu novadīšanu, atkritumu apsaimniekošanu, gaisa un smaku emisijām, pazemes ūdens iegūvi, troksni, u.c. Šī Piesārņojuma atļauja nosaka arī prasības poligona iekārtošanai (tai sk. jaunu objektu būvniecību poligonā), ekspluatācijai, uzraudzības un kontroles procedūrām, poligona slēgšanai un apsaimniekošanai pēc slēgšanas. Piesārņojuma atļaujā noteiktas arī prasības augsnes, grunts un pazemes ūdeņu aizsardzībai.

Lai nepieļautu vides stāvokļa pasliktināšanos poligonā un tā apkārtējā teritorijā, SAP "Janvāri" kopš 2009. gada tiek veikts vides stāvokļa monitorings, savukārt SAP "Pentuļi" – jau no 2004. gada.

5) **Sadzīves atkritumu pārstrāde un reģenerācija** apskatāmajā AAR notiek SAP "Janvāri" un SAP "Pentuļi", kur sadzīves atkritumu plūsmā tiek veikta liela izmēra atkritumu pārstrāde, bioloģiski noārdāmu atkritumu, nešķirotu sadzīves atkritumu pārstrāde u.c. Minētajos poligonos darbība notiek atbilstoši izsniegtajām piesārņojum atļaujām, ievērojot tajās izvirzītos nosacījumus un prasības.

Ziemeļkurzemes AAR ārpus poligonu infrastruktūras tiek veikta galvenokārt dažādu ražošanas atkritumu plūsmu pārstrāde. Atkritumu apsaimniekošanas komersanti (19 gab.) izvietoti visā Ziemeļkurzemes AAR.

Vērtējot darbības apjomu, kā lielākie uzņēmumi minami SIA "RĪGAS ŪDENS" (notekūdeņu attīrīšana Jūrmalas valstspilsētas administratīvajā teritorijā), SIA "Venta FM" (pārstrādā zivju izcelsmes pārtikas produktu ražošanas un apstrādes atkritumus), nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanas uzņēmumi - SIA "TOLMETS TUKUMS", SIA "TUKUMA METĀLS LTD", SIA "ERDE VS", SIA "Fero M" un SIA "AUTOGARANT". Atzīmējams, ka reģionā neviens komersants neveic plastmasu vai papīra materiālu pārstrādi.

Pirms NAIK reģenerācijas iekārtas izbūves Ventspils pilsētā, 2018. gadā tika veikts IVN, kur tika izvērtētas iekārtas uzstādīšanas un ekspluatācijas ietekmes uz vidi. Pirms katlu mājas ekspluatācijas uzsākšanas PSIA "Ventspils labiekārtošanas kombināts" būs jāsaņem B kategorijas piesārņojošās darbības atļauja saskaņā Noteikumiem Nr. 1082. Uzņēmuma darbība atbilst minēto noteikumu 1. pielikuma 5.2. apakšpunktam "Iekārtas sadzīves atkritumu un citu atkritumu, kuri nav pielīdzināmi bīstamajiem atkritumiem, sadedzināšanai vai līdzsadedzināšanai, ja iekārtas jauda nepārsniedz trīs tonnas stundā" (plānotās katlu mājas slodze - 2,67 t/h, strādājot 11 mēnešus gadā).

Jebkuru iekārtu un infrastruktūras izvietojums gan poligonu teritorijā, gan plānotajai NAIK reģenerācijas iekārtai, gan saistībā ar jebkuru atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras laukumu/šķirošanas u. tml. punktu izveidi, tiek noteikts atbilstoši esošajai normatīvajai bāzei, t.i., veicot visus nepieciešamos saskaņojumus.

SAP "Janvāri" līdzšinējā un potenciālā ietekme ir izvērtēta ietekmes uz vidi novērtējuma procedūrā "Piejūras reģiona sadzīves atkritumu poligona izveides ietekmes uz vidi novērtējums", ko 2004. gadā veica SIA "Geo Consultants". 2022. gada 6. decembrī VPVB ir izdevis "Programma Nr. 5-03/27/2022 ietekmes uz vidi novērtējumam jaunas atkritumu apglabāšanas krātuves izveidei cieto sadzīves atkritumu poligonā "Janvāri"". Šobrīd SIA "Geo Consultants" pēc SIA „Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"" pasūtījuma saistībā ar poligona paplašināšanos veic IVN ziņojuma sagatavošanu.

SAP "Pentuļi" līdzšinējā un potenciālā ietekme ir izvērtēta IVN procedūrā, teritorijai 1999. gadā ir veikta pilna ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra. Pirms NAIK reģenerācijas iekārtas izbūves Ventspils pilsētā, 2018. gadā SIA "Geo Consultants" veica IVN, kā rezultātā tika izvērtētas iekārtas uzstādīšanas un ekspluatācijas ietekmes uz vidi.

Atbilstoši konsultācijām (tai sk. DAP atzinums) ar Dabas aizsardzības pārvaldi, Ziemeļkurzemes AAR ierīkotais SAP "Janvāri" un SAP "Pentuļi" neatrodas un nerobežojas ar īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un mikroliegumiem. No kā izrietoši nav attiecināmas tās prasības un aizliegumi, kas ir noteikti īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (turpmāk - ĪADT) vispārējos un individuālajos noteikumos, kā arī ĪADT dabas aizsardzības plāni. Jebkuru iekārtu vai infrastruktūras izvietojums gan poligonu teritorijā, gan plānotajai NAIK reģenerācijas iekārtai, gan

saistībā ar jebkuru atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras laukumu/šķirošanas u. tml. punktu izveidi, tiek noteikts atbilstoši esošajai normatīvajai bāzei, t.i., veicot visus nepieciešamos saskaņojumus.

Atbilstoši konsultācijām ar Veselības inspekciju, kā vērsts VI atzinumā, izstrādājot Plānu nepieciešams izvērtēt veselību ietekmējošo faktoru paredzamo intensitāti, tādas kā emisijas gaisā un tā iespējamais piesārņojuma lielums, iespējamais smaku piesārņojums, radītais trokšņa piesārņojums.

Ņemot vērā aspektu, ka galvenā darbība saistībā ar Ziemeļkurzemes AAR plānota SAP "Janvāri", SAP "Pentuļi" un NAIK reģenerācijas iekārtas būvniecību, atbilstoši VI atzinumā sniegtajām norādēm, kā galvenais akcents tika likts uz poligonu un NAIK iekārtas atrašanās vietu un to apkaimes iedzīvotāju veselību, iespējamajām radušajām neērtībām un to ietekmējošo faktoru analīzi.

Emisiju, smaku un trokšņa līmeņa novērtējums SAP "Janvāri" apkārtnē

SAP "Janvāri" tiešā tuvumā ir reti apdzīvotas vietas. Tuvākā apdzīvotā viensēta "Ozoli" atrodas aptuveni 1 km attālumā uz rietumiem aiz poligona sanitārās aizsargjoslas robežām. Tuvākā apkārtnē, ārpus poligona robežām, nav industriālu ražošanas objektu vai dzīvojamo masīvu. Tuvākā apdzīvotā vieta ir Talsi, apmēram 6,5 km uz dienvidiem no poligona.

Poligonā darbības ar atkritumu apsaimniekošanu notiek saskaņā ar Piesārņojuma atļauju Nr. VE14IA0001 noteikto, tiek ievērotas Ministru kabineta 2014. gada 25. novembra noteikumiem Nr. 724 "Noteikumi par piesārņojošas darbības izraisīto smaku noteikšanas metodēm, kā arī kārtību, kādā ierobežo šo smaku izplatīšanos" (turpmāk – Noteikumi Nr. 724) noteiktās prasības. Īsumā raksturojot pasākumus saistībā ar emisiju, tai sk. arī smaku jautājumu poligonā, tiek veikti vairāki preventīvie pasākumi, tādi kā, biogāzes savākšanas un utilizācijas (sadedzināšanas) sistēmas izveide, kas nodrošina arī smaku emisiju samazināšanu un nepieļauj emisiju izplūdi atmosfērā; atkritumu kārtas katru dienu izlīdzināšana un blietēšana ar buldozeru vai kompaktoru; katru divus metrus augstu atkritumu slāni pārklāt ar 20 cm biezu grunts kārtu; bioloģiski noārdāmā materiāla masas jaukšanu neveikt, ja vēja virziens vērsts uz tuvākām dzīvojamām mājām. Arī iedzīvotāju sūdzības par smakām nav saņemtas.

2015. gadā, projekta realizācijas gaitā SAP "Janvāri" izveidota poligona gāzes savākšanas un utilizācijas sistēma, lai samazinātu SEG emisiju apkārtējā vidē, kas veidojas atkritumu biodegradācijas procesā. Gāzes utilizācija paredzēta, izmantojot utilizācijas iekārtu – lāpu, kas nodrošina gāzes sadedzināšanu. Savāktā gāze tiek sadedzināta un izmantota elektroenerģijas un siltuma ražošanai videi draudzīgā veidā, tādējādi šīs gāzes nenonāk atmosfērā.

Saskaņā ar 2018. gadā izstrādāto smaku emisijas limitu projektu, SAP "Janvāri" identificēti seši smaku emisiju avoti: atkritumu krātuve, infiltrāta uzkrāšanas dīķis, kompostēšanas laukums, atkritumu šķirošanas angārs, BNA apstrādes tehnoloģiskais komplekss - BNA transportēšana un iekraušana (plānotais objekts), BNA apstrādes tehnoloģiskais komplekss - gatavā komposta sijāšanas angārs un pagaidu uzglabāšanas zona (plānotais objekts). Smaku instrumentālos mērījumus nodrošinājusi VSIA "Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" (turpmāk - LVGMC) laboratorija. SIA „Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"” SAP "Janvāri" smaku emisijas limitu projekts sagatavots atbilstoši 2013. gada 2. aprīļa noteikumu Nr.182 „Noteikumi par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projektu izstrādi” prasībām un Ministru kabineta 2014. gada 25. novembra noteikumos Nr.724 "Noteikumi par piesārņojošas darbības izraisīto smaku noteikšanas metodēm, kā arī kārtību, kādā ierobežo šo smaku izplatīšanos" (turpmāk – Noteikumi Nr. 724) izvirzītajiem nosacījumiem. Smaku izkliedes aprēķins un atbilstības novērtējums veikts, izmantojot piesārņojuma izkliedes modelēšanas datorprogrammu. Novērtējot piesārņojuma izkliedes aprēķinu rezultātus, secināts, ka aprēķinātā smakas koncentrācija attiecībā pret smakas mērķlielumu ir nozīmīga, bet aprēķinātās smaku koncentrācijas apdzīvotajās vietās nevienā gadījumā nepārsniedz Noteikumos Nr. 724 noteiktos mērķlielumus.

Ņemot vērā to, ka poligonā BNA plūsmas apstrādei tiks būvēta bioloģiski noārdāmo atkritumu pārstrādes iekārta (fermentācijas rūpnīca), kurā plānots pārstrādāt visu poligonā ienākošā BNA plūsma, attiecīgi jaunajā atkritumu apglabāšanas krātuvē bioloģisko atkritumu klātbūtne praktiski tiek izslēgta, līdz ar to krātuvē sagaidāms būtisks smaku samazinājums.

No fermentācijas rūpnīcas, kas būs slēgta būve, kur tiks apstrādāts BNA materiāls, smakas vidē nenonāks, gaiss tiks vidē novadīts attīrītā veidā caur biofiltriem, perkolāts cirkulēs noslēgtā sistēmā.

Jāatzīmē, ka būtiska nozīme emisiju gaisā, tai skaitā smaku novēršanā, ir esošā un plānotā jaunajā atkritumu apglabāšanas krātuvē atkritumu gāzu savākšanas sistēma un krātuves virsmas un sānu nogāžu regulāra pārsegšana.

Paredzams, ka smaku līmenis pēc SAP "Janvāri" sadzīves atkritumu apglabāšanas II kārtas izbūves, ņemot vērā to, ka krātuve tiks būvēta pēc analogijas ar esošo un bioloģisko atkritumu plūsma tiks nodalīta un pārvirzīta uz BNA pārstrādes rūpnīcu, samazināsies.

Savukārt, kā galvenais trokšņa avots SAP "Janvāri" darbības nodrošināšanai uzskatāms izmantojamais autotransports un tehnika - no transporta kustības atkritumu piegādāšanas, atkritumu pārstrādes un apglabāšanas procesā. Piesārņojuma atļaujā Nr. VE14IA0001 atsevišķas prasības troksnim netika izvirzītas, atzīmējot, ka iedzīvotāju sūdzību gadījumā akreditētā laboratorijā veicami trokšņu līmeņa mērījumi saskaņā ar 2014. gada 7.janvāra Ministru kabineta noteikumu Nr. 16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" (turpmāk – Noteikumi Nr. 16) izvirzītajām prasībām. Līdz šim sūdzības par troksni nav saņemtas.

Tā kā SAP "Janvāri" atrodas salīdzinoši tālu no apdzīvotām vietām un vakaros/naktīs poligona tehnikas pārvietošanās un darbība nenotiek, radušos troksni var uzskatīt par nenozīmīgu. Pasākumi trokšņa samazināšanai nav paredzēti. Nav sagaidāms, ka līdz ar jauno infrastruktūras objektu (jaunā krātuve, BNA rūpnīca) izbūvi poligona teritorijā, būtiski pieaugs uz un no poligona braucošā transporta vienību skaits. Tāpat arī netiek prognozētas atkritumu vedēju vienību skaita izmaiņas, kuri veic atkritumu pārvadājumus visā Ziemeļkurzemes AAR teritorijā.

Kopumā vērtējot SAP "Janvāri" atrašanās vietu, kur arī notiks Ziemeļkurzemes galvenās AAR reģiona aktivitātes, tā veiksmīgu darbību jau aptuveni 20 gadu griezumā, var secināt, ka šī teritorija ir piemērota atkritumu apglabāšanai, BNA pārstrādes iekārtas (fermentācijas rūpnīca) būvniecībai, tai skaitā arī ar citām Ziemeļkurzemes AAR saistītām aktivitātēm.

Emisiju, smaku un trokšņa līmeņa novērtējums pārkraušanas un šķirošanas stacijās

Pārkraušanas un šķirošanas stacijās, ko apsaimnieko SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "Piejūra"" darbības ar atkritumu apsaimniekošanu notiek atbilstoši B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas nosacījumiem. Stacijai Jūrmalas valstspilsētā, Ventpils šosejā 61 2014. gada 30. decembrī VVD izsniedza "B kategorijas piesārņojošās darbības atļauju Nr. RI14IB0113" (turpmāk – Piesārņojuma atļauja Nr. RI14IB0113); stacijai, kas atrodas Rojas pagastā, Talsu novadā 2023. gada 9. februārī VVD izsniedza "B kategorijas piesārņojošās darbības atļauju Nr. AP23IB0026" (turpmāk – Piesārņojuma atļauja Nr. AP23IB0026); Tukuma novadā, Tukumā, Dienvidu ielā 1 izvietotajai stacijai 2016. gada 4. aprīlī VVD izsniedza "B kategorijas piesārņojošās darbības atļauju Nr. VE16IB0004" (turpmāk – Piesārņojuma atļauja Nr. VE16IB0004); stacijai Tukuma novadā, Kandavā, Daigones ielā 20 2023. gada 13. martā VVD izsniedza "B kategorijas piesārņojošās darbības atļauju Nr. AP23IB0028" (turpmāk – Piesārņojuma atļauja Nr. AP23IB0028).

Divām šķirošanas stacijām, kam izsniegtas Piesārņojuma atļaujas Nr. AP23IB0026 un Piesārņojuma atļaujas Nr. AP23IB0028 nav izvirzītas atsevišķas prasības ne emisijām no punktveida avotiem emisijas limiti un robežvērtības, ne arī izvirzīti nosacījumi emisijām no neorganizētiem (difūziem) emisiju avotiem, tai sk. emisiju limiti. Savukārt šķirošanas stacijām, kam izsniegtas Piesārņojuma atļaujas Nr. RI14IB0113 un Piesārņojuma atļaujas Nr. VE16IB0004 piesārņojošo vielu emisijas gaisā no ražošanas procesiem atļautas atbilstoši izstrādātajam stacionāru piesārņojuma avotu un smaku emisiju limitu projektam, kā arī atbilstošās atļaujās norādītajiem parametriem piesārņojošo vielu emisiju limitiem. Vienlaikus attiecībā uz jebkuru no stacijām, ja par operatora darbību iepriekšējā gada laikā ir saņemtas vismaz trīs pamatotas sūdzības, veikt smaku koncentrācijas un emisijas plūsmas ātruma mērījumus emisijas avotā iekārtas optimālas darbības režīmā ne retāk kā reizi sešos mēnešos, atbilstoši normatīvajiem aktiem par smakām.

Vērtējot pārkraušanas un šķirošanas staciju radīto trokšņa līmeni, B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujās troksni radošo iekārtu darbībai ir izvirzīti vairāki nosacījumi: operatora darbība nedrīkst radīt traucējošus trokšņus, kā arī kaitējumu videi un cilvēka veselībai; ja tiek uzstādītas tehnoloģiskās iekārtas, kuras ir minētas normatīvajos aktos par trokšņa emisiju no iekārtām, kuras izmanto ārpus telpām, nodrošināt to atbilstību minēto noteikumu prasībām un rakstiski informēt par to VVD; ārpus darba zonas uzņēmuma radītais troksnis nedrīkst pārsniegt normatīvajos aktos par trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtību noteiktos vides trokšņa robežlielumus; saņemot par operatora darbību vismaz vienu pamatotu sūdzību par traucējošiem trokšņiem,

mēneša laikā no sūdzības saņemšanas dienas veikt trokšņu mērījumus normatīvajos aktos par trokšņa novērtēšanu un pārvaldību noteiktajā kārtībā; mērījumu rezultātus ar izvērtējumu piecu darba dienu laikā pēc to saņemšanas iesniegt Veselības inspekcijai izvērtēšanai un VVD informācijai.

Saistībā ar Ziemeļkurzemes AAR Plāna realizēšanu netiek prognozētas atkritumu vedēju vienību skaita izmaiņas, kas veic atkritumu pārvadājumus uz pārkraušanas un šķirošanas stacijām, līdz ar trokšņa pieaugums nav sagaidāms.

Emisiju, smaku un trokšņa līmeņa novērtējums SAP "Pentuļi" apkārtnē

SAP "Pentuļi" izvietots reti apdzīvotā vietā. Tuvākās apdzīvotā viensēta "Mazploči" atrodas aptuveni 1 km attālumā uz dienvidaustrumiem aiz poligona sanitārās aizsargjoslas robežām. Tuvākā apkārtnē, ārpus poligona robežām, nav industriālu ražošanas objektu vai dzīvojamo masīvu. Apmēram 2 km uz ziemeļaustrumiem no poligona atrodas tuvākā apdzīvotā vieta – ciems Leči.

SAP "Pentuļi" darbības ar atkritumu apsaimniekošanu notiek saskaņā ar Piesārņojuma atļaujā Nr. VE13IA0001 noteiktajām prasībām, tai sk. tiek ievēroti Noteikumos Nr. 724 izvirzītie nosacījumi. Īsumā raksturojot pasākumus saistībā ar emisiju, tai sk. smaku jautājumu poligonā, tiek veikti vairāki preventīvie pasākumi, tādi kā, biogāzes savākšanas sistēmas izveide fermentācijas iekārtu kompleksā, kas nodrošina arī smaku emisiju samazināšanu un nepieļauj emisiju izplūdi atmosfērā; atkritumi kārtas ikdienas izlīdzināšana un blietēšana ar kompaktoru un buldozeru; katru divus metrus augsta atkritumu slāņa pārklāšana ar 20 cm biezu grunts kārtu; gada sausajā periodā atkritumu mitrināšana ar ūdeni no ugunsdzēsības baseina vai izsmidzinot infiltrātu uz atkritumu krātuves. Iedzīvotāju sūdzības par smakām nav saņemtas.

2015. gadā tika izstrādāts smaku emisijas limitu projekts SAP "Pentuļi", kur tika identificēti divi smaku emisijas avoti: atkritumu krātuve un segts kompostēšanas laukums (nojume). Smaku instrumentālos mērījumus un analīzi veica LVGMC laboratorija. Smaku izkliedes aprēķini veikti, izmantojot speciālu datorprogrammu. Novērtējot piesārņojuma izkliedes aprēķinu rezultātus secināts, ka aprēķinātā smakas koncentrācija attiecībā pret smakas mērķlielumu ir nenozīmīga, bet aprēķinātās smaku koncentrācijas tuvākajās apdzīvotajās vietās nevienā gadījumā nepārsniedz Noteikumu Nr. 724 noteiktos mērķlielumus.

SAP "Pentuļi" BNA tiek pārstrādāti anaerobās fermentācijas iekārtās, līdz ar to gāze tiek savākta un apsaimniekota anaerobās fermentācijas iekārtu kompleksā. Radusies biogāze tiek sadedzināta, lai iegūtu silto ūdeni, kas tiks izmantots, lai uzturētu fermentācijas ierīču procesa temperatūru un apsildītu atsevišķas poligonā esošās ēkas. Ņemot vērā to, ka savāktā gāze tiek sadedzināta un izmantota siltumenerģijas iegūšanai videi draudzīgā veidā, šīs gāzes nenonāk atmosfērā. No fermentācijas rūpnīcas, kas ir slēgta būve, smakas vidē nenonāk, gaiss vidē tiek novadīts attīrītā veidā caur biofiltriem un perkolāts cirkulēs noslēgtā sistēmā.

Biogāzes sadedzināšanas katla emisiju ietekme uz gaisa kvalitāti novērtēta izmantojot speciālu datorprogrammu, kas pielietojama rūpniecisko avotu gaisa izmešu izkliedes un smakas izplatības aprēķināšanai, ņemot vērā emisijas avotu īpatnības, apkārtnes apbūvi un reljefu, kā arī vietējos meteoroloģiskos apstākļus. Piesārņojošo vielu izkliedes modelēšanas rezultātu analīze liecina, ka uzņēmuma darbība būtiski neietekmēs gaisa kvalitāti tuvākajā apkārtnē. Piesārņojošo vielu koncentrācija nepārsniedz Ministru kabineta 2009. gada 3. novembrī noteikumos Nr.1290 „Noteikumi par gaisa kvalitāti” noteiktos robežlielumus.

Piesārņojuma atļaujā Nr. VE13IA0001 emisiju uzraudzībai noteikts veikt sadedzināšanas iekārtu (biogāzes sadedzināšanas katls) C kategorijas piesārņojošās darbības piesārņojuma veidu un apjoma uzskaiti, aprēķinu rezultātus un biogāzes patēriņa daudzumu reģistrēt emisiju uzskaites žurnālā. Citas prasības šajā piesārņojuma atļaujā emisiju kontrolei netiek izvirzītas.

PSIA „Ventspils labiekārtošanas kombināts” sadarbībā ar Ventspils pašvaldības SIA „Ūdeka” plāno attīstīt sadzīves notekūdeņu attīrīšanas iekārtu dūņu pārstrādi, izvēloties tādas apsaimniekošanas metodes, kuras rada pēc iespējas mazāku ietekmi uz vidi, gaisa kvalitāti, tai sk. smaku veidošanos. Notekūdeņu attīrīšanas iekārtu dūņu kompostēšana plānota laukumā, kura pamatne būs veidota no ūdensnecaurlaidīga seguma, kas tiks aprīkots ar lietus ūdens savākšanas sistēmu, kas nodrošinās ne tikai lietus ūdens, bet arī no dūņu materiāla novietošanas radušos notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu.

Pirms plānotās sadzīves notekūdeņu attīrīšanas iekārtu dūņu pārstrādes iekārtu būvniecības atbilstoši normatīvo aktu prasībām, ja darbībai netiks piemērots sākotnējais izvērtējums un pieņemts lēmums par ietekmes

uz vidi novērtējuma nepiemērošanu, atbilstošajai darbībai VVD sagatavos tehniskos noteikumus. Attiecīgi veicot darbības ar notekūdeņu attīrīšanas iekārtu dūņu pārstrādi (arī kompostēšanu), tai sk. būvniecības, gan ekspluatācijas laikā, notiks ievērojot arī attiecīgajos tehniskajos noteikumos izvirzītās vides aizsardzības prasības. Tāpat saskaņā ar Ministru kabineta 2010. gada 30. novembra noteikumu Nr. 1082 „Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošās darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai” (turpmāk – Noteikumi Nr. 1082) 1. pielikumu, paredzētā darbība atbilst piesārņojošai darbībai, kurai nepieciešama B kategorijas atļauja. Secīgi iekārtas ekspluatācija paredzēta atbilstoši B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujā izvirzītajiem nosacījumiem.

Galvenais trokšņa avots SAP “Pentuļi” darbības nodrošināšanai ir izmantojamais autotransports, tehnika un iekārtas - no transporta kustības atkritumu piegādāšanas, atkritumu pārstrādes un apglabāšanas procesā. Piesārņojuma atļaujā Nr. VE13IA0001 atsevišķas prasības troksnim līdz šim netika izvirzītas, atzīmējot, ka iedzīvotāju sūdzību gadījumā akreditētā laboratorijā veicami trokšņu līmeņa mērījumi saskaņā ar Noteikumos Nr. 16 izvirzītajām prasībām. Līdz šim sūdzības no iedzīvotājiem par troksni nav saņemtas.

Tā kā SAP “Pentuļi” pieguļošā teritorija, ko varētu ietekmēt troksnis, ir maz apdzīvota un vakaros/naktīs poligona tehnikas pārvietošanās un darbība nenotiek, radušās trokšņa ietekmes var uzskatīt par nenozīmīgām. Pasākumi trokšņa samazināšanai nav paredzēti. Nav sagaidāms, ka līdz ar jauno infrastruktūras objektu izbūvi poligona teritorijā, būtiski pieaugs uz un no poligona braucošā transporta vienību skaits. Netiek arī prognozētas atkritumu vedēju vienību skaita izmaiņas, kuri veic atkritumu pārvadājumus visā Ziemeļkurzemes AAR teritorijā.

Vērtējot SAP “Pentuļi” atrašanās vietu, kur arī notiks Ziemeļkurzemes galvenās AAR reģiona aktivitātes, tā darbību jau vairāk kā 20 gadu garumā, var secināt, ka poligona teritorija ir piemērota atkritumu apglabāšanai, sadzīves notekūdeņu attīrīšanas iekārtu dūņu pārstrādes iekārtu būvniecībai, tai skaitā arī ar citām Ziemeļkurzemes AAR saistītām aktivitātēm.

Emisiju, smaku un trokšņa līmeņa novērtējums NAIK reģenerācijas iekārtas izbūves vietā un apkārtņē

NAIK reģenerācijas iekārtu uzstādīšana un ekspluatācija paredzēta Ventspilī, Talsu ielā 69 paredzēta 2024. gada pirmajā pusē. Nekustamais īpašums pieder pašvaldības SIA “Ventspils siltums”, tā teritorijā atrodas uzņēmuma apsaimniekotā katlu māja un ar to saistītā inženiertehniskā infrastruktūra. Ietekmes uz vidi novērtējumu 2018. gadā veica SIA “Geo Consultants”, kur tika plaši analizētas šīs iekārtas uzstādīšanas un ekspluatācijas ietekmes uz vidi.

Plānotās darbības pieguļošajā teritorijā vai nelielā attālumā no tās atrodas vairāki rūpnieciska rakstura uzņēmumi un infrastruktūras objekti, kuru teritorijās notiek aktīva saimnieciskā darbība. Plānotās katlu mājas darbības nodrošināšanai tiks izmantoti PSIA “Ventspils siltums” esošās katlu mājas teritorijā esošie infrastruktūras objekti. Nav paredzēts, ka tiks izmantotas vai jebkādā veidā skartas pieguļošā uzņēmuma – SIA “Ventspils nafta” termināls” inženierkomunikācijas ne būvniecības, ne turpmākās ekspluatācijas periodā.

Pirms katlu mājas ekspluatācijas uzsākšanas PSIA “Ventspils labiekārtošanas kombināts” būs jāsaņem B kategorijas piesārņojošās darbības atļauja saskaņā ar Noteikumiem Nr. 1082. Uzņēmuma darbība atbilst šo noteikumu 1. pielikuma 5.2. apakšpunktam “Iekārtas sadzīves atkritumu un citu atkritumu, kuri nav pielīdzināmi bīstamajiem atkritumiem, sadedzināšanai vai līdzsadedzināšanai, ja iekārtas jauda nepārsniedz trīs tonnas stundā”.

Plānoto iekārtu un darbību kontroles mehānisms būs cieši saistīts arī ar vides kvalitātes novērtēšanas monitoringu, jo īpaši gaisa piesārņojošo vielu kontrole tiešsaistes režīmā, kā arī ievestā kurināmā kvalitātes un kvantitatīvo rādītāju analīze katlu mājas palaišanas un ieregulēšanas darbu laikā. Saskaņā ar katlu mājas plānoto darbības shēmu, kas aprakstīta IVN ziņojumā, vides kvalitātes novērtēšanas monitoringam būs nepieciešami sekojoši regulāri novērojumi, tādi kā gaisa piesārņojošo vielu kontrole un smaku emisijas kontrole.

Gaisa piesārņojošo vielu kontrole

Reģenerācijas iekārtas dūmenis (emisijas avots A1) jāaprīko ar paraugu ņemšanas un emisiju mērīšanas vietu periodiskai kontrolei atbilstoši LVS ISO 9096:2018 "Stacionāro avotu izmeši. Cieto daļiņu masas koncentrācijas manuāla noteikšana" un LVS ISO 10780:2002 "Stacionāro avotu izmeši – Gāzu ātruma un plūsmas mērīšana cauruļvados". Operatoram jānodrošina nepārtraukti mērījumi, kas tiks noteikti piesārņojošās darbības atļaujā. Ne

retāk kā divas reizes gadā, bet pirmajā iekārtas darbības gadā vismaz reizi trijos mēnešos dūmgāzēs jānosaka smago metālu, kā arī dioksīnu un furānu koncentrācijas.

Smaku emisijas kontrole

Pieņemot atkritumus, operatoram jānodrošina nepieciešamie pasākumi, t.sk. lai novērstu vai, ja tas nav iespējams, samazinātu arī smaku ietekmi uz apkārtējo iedzīvotāju labsajūtu un dzīves kvalitāti. Pēc katlu mājas darbības uzsākšanas tās operatoram būs nepieciešams nodrošināt smaku emisijas kontroles mērījumus pie ekspluatācijas maksimālās jaudas, lai novērtētu reālās smaku emisijas. Ja piesārņojošās darbības rezultātā piesārņojošo vielu emisija izraisa vai var izraisīt traucējošu smaku, operators izstrādā smaku emisijas limita projektu. Saņemot sūdzības par traucējošām smakām (par smaku izplatību ārpus uzņēmuma teritorijas), nepieciešams veikt smaku emisijas testēšanu attiecīgā jomā akreditētā laboratorijā saskaņā ar Noteikumu Nr. 724 prasībām.

Trokšņu emisijas

Paredzamie trokšņa avoti katlu mājas darbības laikā varētu būt turbīna, gaisa pūtēji, dūmsūkņi, konveijeri, kā arī autotransports, kas piegādās NAIK un citas izejvielas un izvedīs atkritumus. Turbīna, gaisa pūtēji, cirkulācijas un tīkla sūkņi, kā arī konveijeri tiks novietoti katlu mājas iekštelpās. Dūmsūkņu atrašanās vieta iespējama arī ārpus telpām. Sūkņu, gaisa pūtēju un dūmsūkņu trokšņa līmenis tiešā tuvumā paredzēts līdz 65dB(A), konveijeru trokšņa līmenis ir atkarīgs no materiāla, kas tiks transportēts pa tiem, un iekārtu tiešā tuvumā var sasniegt 75 dB(A), turbīnas trokšņa līmenis tiešā tās tuvumā paredzēts līdz 85dB(A). Attiecīgi secināms, ka katlu mājas tehnoloģisko iekārtu summārais trokšņa spiediena līmenis ēkas iekšpusē var sasniegt 85 dB(A). Šis trokšņa līmenis tiks slāpēts transmisijas rezultātā caur ēkas sienu un jumta seguma materiālu. Tas nozīmē, ka trokšņa līmenis, kas nonāks vidē caur ēkas sienu un seguma materiālu, tiks samazināts par 36 dB(A) vieglmetāla materiāla sienai un par 47,3 dB(A) betona ar skārda apšuvumu sienai. Plānots, ka vienas dienas laikā kravas autotransporta vienību skaits objektā ir līdz piecām vienībām. Iespējamais trokšņa līmenis kravas autotransporta tiešā tuvumā varētu sasniegt 60 dB(A). Maksimālais iespējamais trokšņa līmenis dienā katlu mājas darbības laikā iekārtu tiešā tuvumā var sasniegt 65 dB(A). Saskaņā ar Ventspils pilsētas teritorijas plānojumu, paredzētās darbības vieta atrodas rūpniecības teritorijā. Tuvākās individuālās dzīvojamās mājas no plānotās darbības teritorijas atrodas ap 430 m uz dienvidiem, savukārt piegulošajā teritorijā vai nelielā attālumā no tās atrodas vairāki rūpnieciska rakstura uzņēmumi un infrastruktūras objekti, kuru teritorijās notiek aktīva saimnieciskā darbība. Ņemot vērā trokšņa emisiju samazinājumu ēkas ārpusē, kā arī esošās barjeras (ražošanas ēkas, mežaudzes, žogi, apstādījumi) var prognozēt, ka ilgtermiņa trokšņa līmeņa rādītāji nepārsniegs katlu mājai tuvāko dzīvojamo ēku apbūves teritorijās noteiktās robežvērtības kā to paredz Noteikumi Nr. 16. Pamatojoties uz iepriekš minēto, trokšņa faktors no plānotās darbības vērtējams kā nebūtisks.

Videi un iedzīvotājiem (tai sk. veselībai) radītie traucējumi vai zaudējumi arī pēc Ziemeļkurzemes AAR Plāna realizēšanas tiek iespējami mazināti, jo darbība plānota galvenokārt SAP "Janvāri" un SAP "Pentuli" teritorijā, kur jau līdz šim notikusi un turpinās atkritumu apsaimniekošana, ievērojot saistošo normatīvo aktu prasības. Četrās pārkraušanas un šķirošanas stacijās, ko apsaimnieko SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "Piejūra"" darbības ar atkritumu apsaimniekošanu notiek atbilstoši B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas nosacījumiem. Tāpat saistībā ar citu jaunu infrastruktūras objektu izveidošanu Plāna ietvaros trokšņa, smaku un emisiju piesārņojums gaisā vērtējams kā nebūtisks, līdz ar to nav uzskatāms par iedzīvotāju veselību ietekmējošu faktoru.

Viennozīmīgi šajā nodaļā minēto, kā arī vēl tikai nākotnē plānoto Ziemeļkurzemes AAR aktivitāšu atbilstība vērtējuma kopskatā ar vides, dabas aizsardzības un citiem normatīvajiem aktiem, kuros noteiktas atbilstošas prasības konkrētajai paredzētajai darbībai, proti, par atkritumu apsaimniekošanu. Ievērojot saistošo normatīvo aktu prasības, Ziemeļkurzemes AAR ietvertos pasākumu plānu īstenošanas gaitā, ietekme uz vidi netiek prognozēta.

6. Starptautiskie un nacionālie vides aizsardzības mērķi

Atkritumu apsaimniekošanas sistēmas darbības mērķis ir atkritumu apsaimniekošanas procesa radītās ietekmes samazināšana, kas tiek panākta, samazinot radīto atkritumu apjomu, drošā veidā apstrādājot un reģenerējot atkritumus vai arī atkritumus atgriežot saimnieciskajā aprītē. Uz atkritumu apsaimniekošanas nozari Latvijā attiecināmas gan starptautiskajā mērogā noteiktās prasības (Starptautiskās konvencijas un Eiropas Savienības direktīvas), gan nacionālā līmeņa, tostarp reģionāla līmeņa, plānošanas dokumenti, gan arī jāievēro Latvijā spēkā esošos likumus un Ministru kabineta noteikumus.

6.1. Starptautiskie nozares un vides aizsardzības mērķi

Atkritumu apsaimniekošanas sistēmas mērķi ir noteikti Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 19. novembra Direktīvā 2008/98/EK par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu jeb "Atkritumu ietvardirektīvā". Šajā direktīvā ir noteikti pasākumi, lai aizsargātu vidi un cilvēku veselību, novēršot vai samazinot atkritumu rašanās un apsaimniekošanas negatīvo ietekmi un palīdzot mazināt resursu izmantošanas vispārējo ietekmi un veicinot tādas izmantošanas efektivitāti.

Direktīvā ir noteikta atkritumu apsaimniekošanas darbību hierarhija, kas prioritārā secībā ir sekojoša:

- atkritumu rašanās novēršana;
- atkritumu sagatavošana atkārtotai izmantošanai;
- atkritumu pārstrāde;
- atkritumu cita tipa reģenerācija, piemēram, enerģijas reģenerācija; un
- atkritumu apglabāšana.

Direktīvai 2008/98/EK tika veikti arī grozījumi: Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 30. maija Direktīva 2018/851/ES, ar ko groza Direktīvu 2008/98/EK par atkritumiem. Šo grozījumu viens no galvenajiem uzdevumiem ir lai ekonomiku padarītu par aprites ekonomiku, ir nepieciešams veikt papildu pasākumus attiecībā uz ilgtspējīgu ražošanu un patēriņu, pievēršoties visam produktu aprites ciklam, tai sk. atkritumu apsaimniekošanai, tādā veidā, kas saglabā resursus un noslēdz aprites loku. Resursu izmantošanas efektivitātes uzlabošana un atkritumu kā resursu vērtības atzīšana var dot ieguldījumu Savienības atkarības no izejvielu importa mazināšanā un veicināt pāreju uz materiālu ilgtspējīgāku pārvaldību un aprites ekonomikas modeli.

6.2. Nacionālie nozares un vides aizsardzības mērķi

Nacionālie nozares mērķi ir noteikti AAVP. Šā plāna stratēģiskie virsmērķi, kas sasniedzami atkritumu apsaimniekošanas sektorā ir šādi:

1. Mērķis (M1) Novērst atkritumu rašanos un nodrošināt kopējā radīto atkritumu daudzuma ievērojamu samazināšanu, izmantojot maksimāli visas labākās pieejamās atkritumu rašanās novēršanas iespējas un labākos pieejamos tehniskos paņēmienus, palielinot resursu izmantošanas efektivitāti un veicinot ilgtspējīgākas patērētāju uzvedības modeļa attīstību;
2. Mērķis (M2) Nodrošināt atkritumu kā resursu racionālu izmantošanu, balstoties uz aprites ekonomikas pamatprincipiem un veicinot, ka resursi pēc iespējas tiek atgriezti atpakaļ ekonomiskajā aprītē tautsaimniecībai noderīgā veidā;
3. Mērķis (M3) Nodrošināt, ka radītie atkritumi nav bīstami vai arī tie rada nelielu risku videi un cilvēku veselībai, veicinot attiecīgu produktu politiku, bīstamo un videi kaitīgo vielu ierobežojumus un pilnveidojot patērētāju informētību;
4. Mērķis (M4) Nodrošināt apglabājamo atkritumu daudzuma samazināšanu un atkritumu apglabāšanu cilvēku veselībai un videi drošā veidā.

Šobrīd AAVP ir izvirzīts arī jauns stratēģisks uzdevums – materiālu atgūšana no atkritumu plūsmas, kas pārvirza pārvaldības uzsvāru uz atkritumu apjoma samazināšanu un rašanās novēršanu, atkritumu pārstrādes un tai nepieciešamo priekšnosacījumu (t.sk. bīstamu

vielu ierobežošanas produktos un dalītas savākšanas sistēmas) attīstību. Visbeidzot, AAVP nav ieviešams bez visaptverošas un proaktīvi īstenotas sabiedrības informēšanas, izglītošanas un iesaistes, kas veicinātu tās paradumu maiņu attiecībā uz atkritumu apsaimniekošanu, it īpaši bez(maz)atkritumu dzīves veida un atkritumu šķirošanas darbību ieviešanu ikdienā gan sadzīvē, gan darba un mācību vidēs. Turklāt pašvaldības visu sadzīves atkritumu apsaimniekošanu savās administratīvajās teritorijās organizē atbilstoši pašvaldību saistošajiem noteikumiem par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu, kā arī ievērojot minēto AAVP un reģionālo plānu.

6.3. Reģionālie nozares un vides aizsardzības mērķi

Papildus atkritumu apsaimniekošanas sektorā noteiktajiem stratēģiskajiem mērķiem un normatīvajos aktos noteiktajiem sasniedzamajiem rādītājiem, Ziemeļkurzemes AAR tiek noteikti sekojoši mērķi un principi, kas ievērojami Plāna īstenošanā, t.sk. pasākumi, kas vērsti uz atkritumu apsaimniekošanas pakalpojuma kvalitātes un pieejamības uzlabošanu:

- atkritumu apsaimniekošana tiek veikta ievērojot aprites ekonomikas principus, plānojot un īstenojot atkritumu apsaimniekošanas sektora pasākumus, tiek ievērota atkritumu apsaimniekošanas darbību hierarhija;
- atkritumu radītāji ir nodrošināti ar kvalitatīvu, savlaicīgi sniegtu, vides aizsardzības prasībām atbilstošu atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu, tiek nodrošināta pilna spektra pakalpojumu sniegšana;
- atkritumu apsaimniekošanas sektora darbību reģionālā līmenī, kā arī sadarbību ar blakus esošajiem atkritumu apsaimniekošanas reģioniem centralizēti koordinē un kontrolē atkritumu apsaimniekošanas reģionālais centrs (turpmāk - AARC). AARC uzņemas atbildību par atkritumu apsaimniekošanas sektorā noteikto mērķus sasniegšanu reģiona līmenī, šo saistību izpildei AARC tiek nodrošināts ar nepieciešamajiem resursiem, t.sk. reģiona līmenī saistošu lēmumu pieņemšanas tiesībām;
- īstenojot reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu, tiek ievērotas normatīvo aktu prasības, tajā skaitā Eiropas Savienības noteiktie mērķi attiecībā uz atkritumu apsaimniekošanas sistēmas darbības efektivitāti un kvalitāti, tiek īstenoti valsts, reģionālā un vietējā līmeņa plānošanas dokumentos paredzētie pasākumi attiecībā uz atkritumu apsaimniekošanu;
- tiek veicināta atkritumu radītāju un citu iesaistīto pušu vides apziņas paaugstināšana un izpratnes veidošana par atkritumu apsaimniekošanas radīto ietekmi uz vidi un šīs ietekmes samazināšanas iespējām;
- atkritumu apsaimniekošanas sektorā iesaistītie pakalpojuma sniedzēji strādā izmantojot ilgtspējīgus risinājumus un labākās pieejamās tehnoloģijas visos atkritumu apsaimniekošanas posmos;
- tiek nodrošināta informācijas apkopošana, uzskaitē un aprīte starp iesaistītajām pusēm, t.sk. uzraugošajām un kontrolējošajām institūcijām.

7. Plānošanas dokumenta un tā iespējamo alternatīvu īstenošanas būtiskās ietekmes uz vidi novērtējums

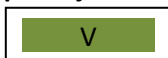
Vides un cilvēka savstarpējo attiecību veidošanas optimālākais stāvoklis ir līdzsvars starp vidi un cilvēku, konkrēti, cilvēka veikto paredzēto darbību. Tas ir dinamisks līdzsvars. Tā nobīdi uz vienu vai otru pusi regulē cilvēks, īstenojot gan dažāda veida saimnieciska rakstura darbības, gan arī administratīvos pasākumus, tostarp, šī līdzsvara saglabāšanai vērā ņemama nozīme ir arī atkritumu apsaimniekošanas sistēmas ietekmei uz apkārtējo vidi.

Atkritumu apsaimniekošana vislielāko ietekmi uz vidi var radīt, ja netiek atbilstoši vai nepilnīgi savākti atkritumi, kā arī tad, ja nav pareizi izvēlētas atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objektu atrašanās vieta, nav nodrošināta atbilstoša šādu objektu projektēšana, būvniecība un ekspluatācija atbilstoši normatīvo aktu un attiecīgai darbībai izsniegto atļauju nosacījumiem. Atbilstoši AAVP atkritumu apsaimniekošanas darbības radītā ietekme uz vidi analizēta 4. tabulā.

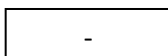
Atkritumu apsaimniekošanas darbību radītās vides problēmas

Atkritumu apsaimniekošanas iekārtu veids	Troksnis	Smakas	Daba		Augsne	Ūdeņu kvalitāte	Gaisa kvalitāte	Klimats
			Augu un dzīvnieku valsts					
Pārstrādes iekārtas	X	X	XX		X	XX	XX	-
Kompostēšana	XX	XXX	V		X V	XX	XXX	X
Mehāniski bioloģiskā apstrāde	XX	XXX	-		-	XX	XX	X
Anaerobā fermentācija	XX	XX	X V		X V	XX	XX	X
Atkritumu reģenerācija ar enerģijas atguvi	XX	XX	XX		XX	XX	XXX	XXX
Sadedzināšana	XX	XX	XXX		XXX	XXX	XXX	XXX
Poligoni	XXX	XXX	XXX V		XXX	XXX	XXX	XXXX
Atkritumu pārkraušanas stacijas	XX	XXX	-		-	XX	XX	V

Apzīmējuma atšifrējums

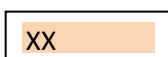
- Tieša vai netieša labvēlīga ietekme

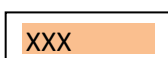
- Nav ietekmes

- Nav datu par būtisku ietekmi

- Atsevišķos gadījumos var būt ietekme, kuru ir iespējams kontrolēt

- Ietekmi var kontrolēt, bet var būt problēmas, ja iekārtu projektēšana, būvniecība vai ekspluatācija neatbilst normatīvo aktu prasībām

- Negatīvu ietekmi rada visas iekārtas.

(Avots: "Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2021.-2028. gadam stratēģiskā ietekme uz vidi novērtējuma vides pārskats", SIA "Geo Consultants" 2020. gads)

Pasākumiem var būt tiešās (ietekmes, kuras uz apkārtējo vidi iedarbojas tieši un nepastarpināti), netiešās (ietekmes, kuras, mijiedarbojoties ar vidi, pastarpināti rada izmaiņas apkārtējā vidē), īstermiņa (izpaužas darbības norises laikā vai īsu laiku pēc darbības ieviešanas) un ilgtermiņa (pēc Plāna īstenošanas) ietekmes.

Atbilstoši AAVP izstrādē izmantotajam novērtējumam, Plāna projekta īstenošanas būtiskākās ietekmes uz vidi analizētas 5. tabulā.

Plāna projekta īstenošanas būtiskās ietekmes uz vidi novērtējums

	Ūdens	Gaiss	Klimats	Augsnes	Bioloģiskā daudzveidība	Cilvēku dzīvība un veselība	Komentāri
Atkritumu rašanās novēršana	+	+	+	+	+	+	Ņemot vērā plānoto aizliegumu tirgū laist atsevišķus vienreizlietojamus plastmasas izstrādājumus, kas attiecas uz iepakojumu, pasākumu ietekme uz ūdens vērtēta kā pozitīva. Kopumā atkritumu rašanās novēršanas pasākumiem nav prognozējama negatīva ietekme uz vidi, tā kā tiek veikti pasākumi, kas novērš atkritumu rašanos vai samazina radīto atkritumu daudzumu un bīstamību.
Atkritumu dalītā savākšana	+	+/-	+	+	+	+	Atkritumu dalītās savākšanas pasākumiem pārsvarā ir pozitīva ietekme uz visiem vides aspektiem.
Atkritumu reģenerācija un pārstrāde	+	+/-	+/-	0	0/-	+/-	Atkritumu pārstrādes pasākumiem var būt neitrāla vai negatīva ietekme uz bioloģisko daudzveidību atkarībā no atkritumu reģenerācijas un pārstrādes iekārtu izvietojuma. Bet ņemot vērā to, ka atkritumu pārstrādes iekārtas plānots izvietot SAP "Janvāri" un SAP "Pentuļi", kur jau šobrīd notiek darbības ar atkritumiem, ietekme uz vidi tiek iespējami mazināta un nebūs negatīva. Tāpat NAIK reģenerācijas iekārtu plānots būvēt teritorijā, kur jau atrodas esoša katlu māja un ar to saistītā inženiertehniskā infrastruktūra, līdz ar to ietekme uz vidi nav prognozējama kā negatīva.
Atkritumu apglabāšana	0	0/-	+/-	0	0/-	0/-	Ņemot vērā, ka atkritumu apglabāšanas poligoni ir ierīkoti atbilstoši normatīvo aktu prasībām un tiek apsaimniekoti atbilstoši normatīvo aktu un izsniegtajām atļaujām A kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai, nav paredzams, ka atkritumu poligoniem būs negatīva ietekme uz ūdens vai augšnes stāvokli. Tā kā poligonos apglabātie atkritumi tiek regulāri pārsegti un poligonos tiek nodrošinātas poligonu gāzes savākšanas un sadedzināšanas iekārtas, var prognozēt, ka minētajiem pasākumiem būs pozitīva ietekme uz klimata un SEG aspektiem. Bet, ņemot vērā plānoto atkritumu apglabāšanu tikai piecos

	Ūdens	Gaiss	Klimats	Augsnes	Bioloģiskā daudzveidība	Cilvēku dzīvība un veselība	Komentāri
							<p>poligonos, ir paredzēta poligonu infrastruktūras pilnveidošana. Līdz ar to var rasties negatīva ietekme uz gaisu un klimatu.</p> <p>Attiecībā uz ietekmi uz bioloģisko daudzveidību, ir jāatzīmē, ka, no vienas puses, atkritumu poligoni jau ir izveidoti, ievērojot normatīvo aktu prasības attiecībā uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, bet no otras puses, ņemot vērā to, ka veidojas arī nelegālās izgāztuves, notiek piegružošana, atkritumu apglabāšanai var būt negatīva ietekme uz bioloģisko daudzveidību.</p>

Novērtējuma apzīmējumi:

- iespējama negatīva ietekme;
- + iespējama pozitīva ietekme;
- +/- var būt gan pozitīva, gan negatīva ietekme;
- 0 nav būtiskas ietekmes.

Kopumā videi un iedzīvotājiem radītie traucējumi vai zaudējumi tiek iespējami mazināti, jo darbība plānota teritorijā, kur jau līdz šim notikusi un turpinās atkritumu apsaimniekošana, ievērojot saistošo normatīvo aktu prasības. Tāpat atkritumu apsaimniekošanas galvenās aktivitātes Plāna ietvaros notiks SAP "Janvāri" un SAP "Pentuļi" teritorijā, kas novietots tik tālu no sensitīviem objektiem, ūdenstecēm utt., cik vien tehniski un ekonomiski iespējams. Paredzētās darbības vietai piegulošajās teritorijās notiek lauksaimnieciskā darbība un daļu no tām aizņem mežu teritorijas. Poligonos esošā darbība un dažāda līmeņa plānošanas dokumenti un attīstības plāni, kā arī piegulošo teritoriju izmantošanas raksturs savstarpēji nekonfliktē un atbilst pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentos noteiktajiem zemes lietošanas mērķiem un saimnieciskās darbības iespējām. Turklāt šobrīd arī SAP "Janvāri" un SAP "Pentuļi" piekļuves iespējas nav pretrunā ar saistošajiem teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem. Plānotā NAIK reģenerācijas iekārtas būvniecība nav pretrunā ar spēkā esošo Ventspils pilsētas teritorijas plānojumu, plānotās darbības teritorija atrodas rūpniecības apbūves teritorijā.

Tādēļ nav pamata uzskatīt, ka Plānā plānoto aktivitāšu īstenošanas rezultātā videi un iedzīvotājiem radīsies būtiski traucējumi vai zaudējumi. Kopumā tiek veicināta AAR teritorijas līdzsvarota attīstība un nav saskatāmi riski negatīvai ietekmei uz apkārtējo vidi.

8. Risinājumi, lai novērstu vai samazinātu plānošanas dokumenta un tā iespējamo alternatīvu īstenošanas būtisko ietekmi uz vidi

Plānošanas dokumenta un tā iespējamo alternatīvu īstenošanas būtiskās ietekmes mazināšanai ir iespējams piemērot vairākus risinājumus:

- ievērot normatīvajos aktos noteiktos ierobežojumus atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objektu izvietojumam;
- izstrādājot teritorijas plānojumus, paredzēt tajos iespēju izvietot atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objektus atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām;
- veikt atkritumu apsaimniekošanas objektu būvniecību un aprīkošanu atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām;
- nodrošināt, ka atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objektu darbībai tiek saņemtas normatīvajos aktos noteiktās atļaujas, un ka atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objektu darbība notiek atbilstoši normatīvajiem aktiem un to darbībai izsniegtajām atļaujām;
- finanšu nodrošinājuma izmantošana;
- sodu par vides aizsardzības normatīvo aktu pārkāpumiem piemērošana tiem, kas pārkāpj normatīvajos aktos atkritumu apsaimniekošanas jomā noteiktās prasības.

Atkritumu apsaimniekošanas nozare ir viena no svarīgākajām vides aizsardzības nozarēm valstī. Savukārt atkritumu apsaimniekošanas sistēmas pārvaldība ir viens no būtiskākajiem jautājumiem Eiropas Savienības, viennozīmīgi arī Latvijas attīstības plānošanas dokumentos, it īpaši vides aizsardzības, klimatneitralitātes un dabas resursu labas pārvaldības un apsaimniekošanas jomās.

Latvijā atkritumu apsaimniekošanas jomu reglamentē "Atkritumu apsaimniekošanas likums", "Dabas resursu nodokļa likums", "Iepakojuma likums", "Nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanas likums" un no tiem izrietošie vairāk nekā 40 Ministru kabineta noteikumi, kā arī pašvaldību saistošie noteikumi.

Kopumā normatīvo aktu būtība ir vērsta uz to, lai neradītu ietekmi uz vidi uz cilvēku veselību, un to var realizēt, nosakot dažādus ierobežojumus, kas sīkāk apskatīti tālākajās šīs nodaļas apakšnodaļās.

8.1. Normatīvajos aktos noteiktie ierobežojumi atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objektu izvietojumam

Latvijā vairākos normatīvajos aktos ir noteikti ierobežojumi atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objektu izvietojumam, lai mazinātu šo objektu ietekmi uz vidi un cilvēku dzīvību un veselību.

Saskaņā ar "Aizsargjoslu likumu" aizsargjoslas tiek noteiktas ap atkritumu apglabāšanas poligoniem, atkritumu izgāztuvēm, ap izmantošanai pārtikā neparedzēto dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu lieljaudas sadedzināšanas uzņēmumiem vai pārstrādes uzņēmumiem un notekūdeņu attīrīšanas ietaisēm ir viens no sanitāro aizsargjoslu veidiem. Likumā ir noteikts, kādi ir aizsargjoslu izmēri atkarībā no objektiem, kā arī noteikti aizliegumi attiecībā uz objektu ierīkošanu.

Piemēram, vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas tiek noteiktas ap objektiem un teritorijām, kas ir nozīmīgas no vides un dabas resursu aizsardzības un racionālas izmantošanas viedokļa. To galvenais uzdevums ir samazināt vai novērst antropogēnās negatīvās iedarbības ietekmi uz objektiem, kuriem noteiktas šīs aizsargjoslas. Sanitārās aizsargjoslas tiek noteiktas ap objektiem, kuriem ir noteiktas paaugstinātas sanitārās prasības. Šo aizsargjoslu galvenais uzdevums ir sanitāro prasību nodrošināšana.

Vērtējot ar atkritumu apsaimniekošanu veikto darbību īstenošanas iespējamo ietekmi uz vidi, kā viens no darbības iespējamajiem limitējošajiem faktoriem tiek vērtēta aizsargjoslu esamība paredzētās darbības un tai piegulošajā teritorijā, kā arī saimnieciskās darbības aprobežojumi tajās.

Uz SAP "Janvāri" teritoriju un darbību attiecināmas šādas aizsargjoslas:

- Eksploatācijas aizsargjoslas - gar elektriskajiem tīkliem, elektrisko tīklu sadales iekārtām, ūdensvadu un kanalizācijas tīkliem, autoceļiem;

- Sanitārās aizsargjoslas - ap atkritumu apglabāšanas poligoniem, atkritumu izgāztuvēm;
- Aizsargjoslas ap ūdens ņemšanas vietām – ūdensapgādes urbūmam Nr. 25922 noteikta stingra režīma aizsargjosla 10 m rādiusā un ķīmiskā aizsargjosla ar rādiusu 584 m.

Uz SAP "Pentulji" teritoriju un darbību attiecināmas šādas aizsargjoslas:

- Eksploatācijas aizsargjoslas - gar elektriskajiem tīkliem, elektrisko tīklu sadales iekārtām, ūdensvadu un kanalizācijas tīkliem, autoceļiem;
- Sanitārās aizsargjoslas - ap atkritumu apglabāšanas poligoniem, atkritumu izgāztuvēm;
- Aizsargjoslas ap ūdens ņemšanas vietām – ūdensapgādes urbūmam Nr. P300638 noteikta stingra režīma aizsargjosla 10 m rādiusā un ķīmiskā aizsargjosla ar rādiusu 370 m.

Saskaņā ar spēkā esošo Ventpils pilsētas teritorijas plānojumu NAIK reģenerācijas iekārtai paredzētā būvniecības vieta atrodas paaugstinātas bīstamības objektu teritorijā, jo līdzās esošajā naftas rezervuāru parkā, ko apsaimnieko SIA "Ventpils nafta" termināls", tiek uzglabātas un apsaimniekotas bīstamās ķīmiskās vielas. Darbībām paaugstinātas bīstamības objektu teritorijā jāņem vērā prasības, ko nosaka Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likums un 2017. gada 19. septembra Ministru kabineta noteikumi Nr.563 "Paaugstinātas bīstamības objektu apzināšanas un noteikšanas, kā arī civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas plānošanas un īstenošanas kārtība". Saskaņā ar Aizsargjoslu likumā noteikto, ap naftas un naftas produktu, bīstamu ķīmisko vielu un produktu pārsūkņēšanas un iepildīšanas stacijām, rezervuāru parkiem, iepildīšanas un izliešanas estakādēm, piestātnēm un muliņiem, uzsildīšanas punktiem, noliktavām, krātuvēm, pārstrādes un pārkraušanas uzņēmumiem tiek noteikta drošības aizsargjosla 100 metru no šo objektu ēkām un būvēm, kurās atrodas nafta, naftas produkti, bīstamas ķīmiskās vielas vai produkti (likuma 30.pants, (2), 3)). Līdz ar to secināms, ka minētā likuma izpratnē SIA "Ventpils nafta" termināls" drošības aizsargjosla neskar plānotās darbības teritoriju, jo tuvākais bīstamo vielu uzglabāšanas rezervuārs atrodas 130 m attālumā uz austrumiem. Bez tam, plānotās darbības teritorija tās dienvidos un austrumos robežojas ar naftas produktu pārsūkņēšanas cauruļvadiem esošās drošības aizsargjoslas robežu, kas noteikta 25 metru platumā uz katru pusi no cauruļvadu līnijas. Arī šo aizsargjoslu plānotās darbības teritorija neskar. Tāpat paredzētās darbības vieta daļēji atrodas sanitārās aizsargjoslas teritorijā, kas noteikta ap Priežgala kapiem. Visas darbības drošības un sanitārajā aizsargjoslā jāveic, ievērojot Aizsargjoslu likumā noteiktās prasības un aprobežojumus.

Ministru kabineta 2011. gada 27. decembra noteikumos Nr. 1032 "Atkritumu poligonu noteikumi" (turpmāk – Noteikumi Nr. 1032) ir noteiktas prasības atkritumu poligonu ierīkošanai, atkritumu poligonu un izgāztuvju apsaimniekošanai un šo poligonu un izgāztuvju slēgšanai un rekultivācijai un kārtība, kādā slēdz un rekultivē atkritumu poligonus. Tāpat šie noteikumi paredz, ka poligona ierīkošanas vietu izvēlas saskaņā ar tās pašvaldības teritorijas plānojumu, kuras teritorijā paredzēts būvēt poligonu, kā arī šajos noteikumos ir noteikta poligona vietas izvēle un aizliegumi attiecībā uz to.

Noteikumi Nr. 1032 paredz, ka poligona ierīkošanas vietu izvēlas saskaņā ar tās pašvaldības teritorijas plānojumu, kuras teritorijā paredzēts būvēt poligonu. Poligona būvniecības vietu izvēlas, ņemot vērā:

1. attālumu no apdzīvotām vietām, tūrisma objektiem, vietām, ko izmanto atpūtai un veselības aprūpei, kā arī no ūdenstilpēm, ūdenstecēm un lauksaimniecībā izmantojamām zemēm;
2. aprobežojumus visu veidu aizsargjoslās iespējamajā poligona būvniecības vietā;
3. ģeoloģiskos un hidroģeoloģiskos apstākļus iespējamajā poligona būvniecības vietā;
4. iespējamās poligona būvniecības vietas applūšanas, nosēšanās, noslīdeņu vai nogrūvumu varbūtību;
5. valdošo vēju virzienu attiecībā pret apdzīvotām vietām, tūrisma objektiem un vietām, ko izmanto atpūtai un veselības aprūpei;
6. paaugstinātas bīstamības objektu izvietojumu un to iespējamo nevēlamo ietekmi uz poligonu, kā arī poligona iespējamo ietekmi uz paaugstinātas bīstamības objektiem.

Var secināt, ka vairākos normatīvajos aktos noteikto ierobežojumu neievērošana, kas attiecināma uz atkritumu poligonu būvniecību, ierīkošanu un eksploatāciju, var radīt ilglaicīgas sekas videi. Normatīvajos aktos

noteikto prasību piemērošana var ievērojami samazināt atkritumu poligona radīto ietekmi uz dažādiem vides aspektiem, it īpaši uz virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti, gaisa piesārņojumu, troksni un smakām.

8.2. Teritorijas plānošana

Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumi Nr. 628 „Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem” paredz, ka vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā ietilpst paskaidrojuma raksts, grafiskā daļa un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi. Teritorijas plānojuma paskaidrojuma rakstā ietver spēkā esošo teritorijas plānojumu, lokālplānojumu un detālplānojumu īstenošanas izvērtējumu, sagatavotās teritorijas plānojuma redakcijas risinājumu aprakstu un tā atbilstību ilgtspējīgas attīstības stratēģijai. Grafiskajā daļā nosaka: funkcionālo zonējumu; teritorijas ar īpašiem noteikumiem; pašvaldības kompetencē esošās apgrūtinātās teritorijas; ciemu robežas; un attēlo: republikas pilsētu, novadu, novada pilsētu un novada pagastu robežas; publiskās infrastruktūras objektus (izņemot sociālās infrastruktūras objektus), norādot plānotos ceļus un plānotās pievienojumu vietas valsts un pašvaldību autoceļiem (publiskās lietošanas autoceļu tīklam), kuru novietojums var tikt precizēts būvprojektā atbilstoši ministru kabineta noteikumiem par pašvaldību, komersantu un māju ceļu pievienošanu valsts autoceļiem; nacionālas nozīmes derīgo izrakteņu atradņu teritorijas; teritorijas un objektus, kuriem noteikts nacionālo interešu objekta statuss; apgrūtinātās teritorijas un objektus, kuriem nosaka aizsargjoslas saskaņā ar normatīvajiem aktiem par apgrūtinātajām teritorijām; ja nepieciešams, citas teritorijas un objektus. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos nosaka: prasības teritorijas izmantošanai katrā funkcionālajā zonā un apakšzonā; apbūves parametrus katrā funkcionālajā zonā un apakšzonā; nosacījumus detālplānojumu un to lokālplānojumu izstrādei, ar kuriem tiek grozīts pašvaldības teritorijas plānojums; citas prasības, aprobežojumus un nosacījumus, ņemot vērā teritorijas īpatnības un specifiku.

Teritorijas plānojumu izstrādes procesā tiek izvērtētas arī teritorijas, kas paredzētas atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objektu izvietojumam. Izstrādes procesā var mainīt šo teritoriju robežas. Paredzētās darbības īstenošanai SIA „Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība “PIEJŪRA”” nav nepieciešams ierosināt grozījumus spēkā esošajā teritorijas plānojumā. SAP “Janvāri” saskaņā ar “Talsu novada teritorijas plānojumu 2011. – 2023. gadam” noteikto funkcionālo zonējumu atrodas Tehniskās apbūves teritorijā (TA), kur kā viens no galvenajiem izmantošanas veidiem minēta atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve.

Atbilstoši spēkā esošajam “Ventspils novada teritorijas plānojumam 2014. – 2026. gadam” SAP „Pentulji” atrodas Tehniskās apbūves teritorijā (TA), kur viens no teritorijas izmantošanas veidiem ir atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve, līdz ar to arī PSIA „Ventspils labiekārtošanas kombināts” apsaimniekotājam nav nepieciešams ierosināt grozījumus spēkā esošajā teritorijas plānojumā.

Saskaņā ar spēkā esošo Ventspils pilsētas teritorijas plānojumu, NAIK reģenerācijas iekārtas būvniecībai paredzētās darbības vieta atrodas rūpniecības teritorijā (R), kur atļauta tādu inženierkomunikāciju objektu kā kurināmā reģenerācijas iekārtu uzstādīšana un ekspluatācija.

8.3. Normatīvajos aktos noteiktās prasības atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objektiem

Atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objektu apsaimniekošana vērtējuma atbilstoši vides, dabas aizsardzības un citiem normatīvajiem aktiem, kuros ietvertas prasības konkrētajai paredzētajai darbībai, proti, par atkritumu apsaimniekošanu. Pēc būtības atkritumu apsaimniekošanas objektu būvniecībai un aprīkošanai tiek izvirzītas prasības, lai pēc iespējas novērstu minēto objektu ietekmi uz vidi, cilvēku dzīvību un veselību.

Ministru kabineta 2011. gada 22. februāra noteikumi Nr.135 „Noteikumi par nolietotu transportlīdzekļu pārstrādi un apstrādes uzņēmumiem noteiktajām vides prasībām” nosaka, ka vietās, kas paredzētas nolietoto transportlīdzekļu uzglabāšanai (arī īslaicīgai uzglabāšanai) pirms apstrādes, operators nodrošina:

1. ūdens un piesārņojošas vielas necaurļaidīgu segumu ar virszemes noteces savākšanas iekārtām, novades kanāliem un eļļu attīrītājiem;
2. notekūdeņu un lietusuūdeņu novadīšanu un attīrīšanu atbilstoši normatīvajiem aktiem par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī.

Savukārt vietās, kur paredzēta nolietoto transportlīdzekļu apstrāde, operators nodrošina:

1. ūdens un piesārņojošas vielas necaurļaidīgu segumu ar virszemes noteces savākšanas iekārtām, novades kanāliem un eļļu attīrītājiem;
2. iekārtas demontēto, atkārtoti izmantojamo sastāvdaļu uzglabāšanai, arī ar eļļām piesārņotu sastāvdaļu uzglabāšanai, lai nebūtu iespējama eļļas noplūde;
3. piemērotas tvertnes akumulatoru (paredzot elektrolītu neitralizāciju konkrētajā apstrādes vietā vai citā vietā), eļļas filtru, kā arī polihlorēto bifenilu un polihlorēto terfenilu saturošu kondensatoru atsevišķai uzglabāšanai;
4. piemērotas tvertnes, kurās atsevišķi uzglabā nolietotu transportlīdzekļu šķidrums atkritumus: degvielu, motoreļļu, manuālās pārnēsmaķārbas eļļu, automātiskās pārnēsmaķārbas eļļu, transmisijas eļļu, hidraulikas eļļu, dzesēšanas šķidrums, bremžu eļļas, akumulatoru elektrolītus, gaisa kondicionēšanas sistēmu šķidrums un citus šķidrums, kas atrodas nolietotā transportlīdzekļi;
5. notekūdeņu un lietus ūdeņu novadīšanu un attīrīšanu atbilstoši normatīvajiem aktiem par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī;
6. novietnes, kurās uzglabāt lietotas riepas, nodrošinot preventīvus pasākumus ugunsgrēku novēršanai, kā arī ņemot vērā atļaujā noteikto maksimāli pieļaujamo lietoto riepu uzkrājumu;
7. nolietota transportlīdzekļa apstrādes uzsākšanu mēneša laikā pēc tā pieņemšanas;
8. lai darbi tiktu veikti pēc speciālas atļaujas (licences) saņemšanas darbībām ar aukstuma aģentiem atbilstoši normatīvajiem aktiem par ozona slāni noārdošām vielām un fluorētām siltumnīcefekta gāzēm, kas ir aukstuma aģenti.

Ministru kabineta 2016. gada 13. decembra noteikumi Nr. 788 "Noteikumi par atkritumu savākšanas un šķirošanas vietām" nosaka atkritumu savākšanas un šķirošanas vietu veidus, atkritumu savākšanas un šķirošanas vietu ierīkošanas un apsaimniekošanas prasības, kā arī prasības bioloģiski noārdāmo atkritumu kompostēšanas vietu ierīkošanai un apsaimniekošanai.

Atbilstoši šajos noteikumos ietvertajām prasībām sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punktā nodrošina:

1. izvietojumu, kas nodrošina transportlīdzekļu piekļuvi;
2. virsmas segumu, kas nodrošina atkritumu konteineru izvietojumu;
3. tādu savākšanas punkta platību, lai tajā varētu izvietot, nomainīt un iztukšot atkritumu konteinerus;
4. piekļuvi savākšanas punktam neierobežotu laiku.

Šķiroto atkritumu savākšanas laukumā nodrošina:

1. ūdensnecaurļaidīgu virsmas segumu;
2. lietus notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas sistēmu, ja atkritumi netiek uzglabāti konteineros vai tvertnēs ar vāku, vai telpās;
3. transportlīdzekļu piekļuvi;
4. tādu savākšanas laukuma platību, lai tajā varētu izvietot, nomainīt un iztukšot atkritumu konteinerus vai izvietot atkritumu savākšanai un uzglabāšanai nepieciešamo aprīkojumu (tajā skaitā pašpresējošos konteinerus) vismaz šādiem daļi savāktu atkritumu veidiem (plastmasas atkritumi; izlietotais plastmasas iepakojums; koksne un izlietotais koka iepakojums; papīrs un kartons, izlietotais papīra un kartona iepakojums; izlietotais stikla iepakojums; cita veida stikla atkritumi; metāla iepakojums; sadzīvē radušies bīstamie atkritumi; smēreļļas, svinu saturoši elektriskie akumulatori, elektriskie akumulatori (niķeļa–kadmija, dzelzs–niķeļa), galvaniskie elementi, galvaniskās baterijas un citi elektriskie akumulatori, visu veidu riepas, eļļas filtri, elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumi, arī liela izmēra dzesēšanas iekārtas, saldētavas un ledusskapji, gāzislādes spuldzes);
5. visa savākšanas laukuma teritorijas apgaismojumu un iežogojumu, lai novērstu neatļautu piekļuvi savākšanas laukumam ārpus tā darba laika;
6. savākšanas laukuma darbībai nepieciešamās būves un iekārtas tādas kā telpas darbiniekiem, elektroapgādes sistēmu, ugunsdzēsības aprīkojumu.

Atkritumu šķirošanas un pārkraušanas stacijā nodrošina:

1. ūdensnecaurlaidīgu laukuma segumu ar lietus notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas sistēmu, ja savāktie atkritumi netiek uzglabāti konteineros vai tvertnēs ar vāku, vai telpās (izņemot būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu uzglabāšanas vietas, kur nodrošina ūdensnecaurlaidīgu laukuma segumu);
2. transportlīdzekļu piekļuvi;
3. šķirošanas un pārkraušanas stacijā ievesto un izvesto atkritumu veidu noteikšanu un svarus šķirošanas un pārkraušanas stacijā ievesto un izvesto atkritumu svēršanai;
4. ja šķirošanas un pārkraušanas stacijā atkritumus šķiro vai pieņem no apmeklētājiem, – tādu šķirošanas un pārkraušanas stacijas platību, lai tajā varētu izvietot, nomainīt un iztukšot atkritumu konteinerus vai izvietot atkritumu savākšanai un uzglabāšanai nepieciešamo aprīkojumu (tajā skaitā pašpresējošos konteinerus) vismaz šādiem dalīti savāktu atkritumu veidiem (plastmasas atkritumi; izlietotais plastmasas iepakojums; koksne un izlietotais koka iepakojums; papīrs un kartons, izlietotais papīra un kartona iepakojums; izlietotais stikla iepakojums; cita veida stikla atkritumi; sadzīvē radušies bīstamie atkritumi; videi kaitīgu preču atkritumi; metāla iepakojums; liela izmēra atkritumi; būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi);
5. visas šķirošanas un pārkraušanas stacijas teritorijas apgaismojumu un iežogojumu, lai novērstu neatļautu piekļuvi šķirošanas un pārkraušanas stacijai ārpus tās darba laika;
6. šķirošanas un pārkraušanas stacijas darbībai nepieciešamās būves un iekārtas (telpas darbiniekiem; elektroapgādes sistēmu; ugunsdzēsības aprīkojumu);
7. ja šķirošanas un pārkraušanas stacijā atkritumus šķiro vai pieņem no apmeklētājiem, – piekļuvi šķirošanas un pārkraušanas stacijai vismaz 20 stundas nedēļā, tajā skaitā vismaz vienu dienu nedēļas nogalē (sestdien vai svētdien), kā arī vismaz vienu darba dienu līdz plkst. 19.00.

Būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu savākšanas laukumā nodrošina:

1. ūdensnecaurlaidīgu laukuma virsmas segumu;
2. transportlīdzekļu piekļuvi;
3. būvniecības atkritumu savākšanas laukumā ievesto un izvesto atkritumu veidu noteikšanu atbilstoši normatīvajiem aktiem par atkritumu klasifikatoru un īpašībām, kuras padara atkritumus bīstamus, un reģistrāciju;
4. svarus būvniecības atkritumu savākšanas laukumā ievesto un izvesto atkritumu masas noteikšanai;
5. tādu atkritumu savākšanas laukuma platību, lai tajā varētu izvietot, nomainīt un iztukšot atkritumu konteinerus vai izvietot būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu savākšanai un uzglabāšanai nepieciešamo aprīkojumu;
6. visa būvniecības atkritumu laukuma apgaismojumu un iežogojumu, lai novērstu neatļautu piekļuvi būvniecības atkritumu savākšanas laukumam ārpus tā darba laika;
7. savākšanas laukuma darbībai nepieciešamās būves un iekārtas (telpas darbiniekiem; elektroapgādes sistēmu; ugunsdzēsības aprīkojumu).

Metāllūžņu noliktavā nodrošina:

1. ūdensnecaurlaidīgu laukuma virsmas segumu ar lietus notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas sistēmu, ja savāktie metāllūžņi netiek uzglabāti konteineros ar vāku vai telpās;
2. transportlīdzekļu piekļuvi;
3. metāllūžņu noliktavā ievesto un izvesto atkritumu veidu noteikšanu atbilstoši normatīvajiem aktiem par atkritumu klasifikatoru un īpašībām, kuras padara atkritumus bīstamus, un reģistrāciju;
4. svarus metāllūžņu noliktavā ievesto un izvesto atkritumu masas noteikšanai;
5. tādu atkritumu savākšanas laukuma platību, lai tajā varētu izvietot, nomainīt un iztukšot metāllūžņu konteinerus, ja tādi tiek izmantoti attiecīgajā noliktavā;
6. visas metāllūžņu noliktavas teritorijas apgaismojumu un iežogojumu, lai novērstu neatļautu piekļuvi metāllūžņu noliktavai ārpus tās darba laika;
7. metāllūžņu noliktavas darbībai nepieciešamās būves un iekārtas (telpas darbiniekiem; elektroapgādes sistēmu; ugunsdzēsības aprīkojumu).

Bioloģiski noārdāmo atkritumu kompostēšanas laukumā nodrošina (nepiemēro bioloģiski noārdāmo atkritumu kompostēšanas laukumiem, kas izvietoti sadzīves atkritumu poligonu teritorijās):

1. virszemes ūdeņu savākšanas sistēmu (tajā skaitā smilšu uztvērējus) savākto virszemes ūdeņu izsmidzināšanai uz komposta kaudzēm vai novadīšanai sadzīves atkritumu poligona infiltrāta uzkrāšanas iekārtās (ja bioloģiski noārdāmo atkritumu kompostēšanas laukumu ierīko sadzīves atkritumu poligona teritorijā);
2. ūdensnecaurlaidīgu segumu, lai nepieļautu gruntsūdeņu un pazemes ūdeņu piesārņošanu, nodrošinot, ka ekspluatācijas laikā maksimālais gruntsūdens līmenis ir zemāks par vienu metru no laukuma pamatnes;
3. koku un krūmu stādījumu ap bioloģisko atkritumu kompostēšanas laukumu;
4. apgaismojumu un iežogojumu;
5. ievesto un izvesto atkritumu veidu un masas novērtēšanu un reģistrāciju;
6. laukuma darbībai nepieciešamās būves un iekārtas (telpas darbiniekiem; elektroapgādes sistēmu; ugunsdzēsības aprīkojumu; ūdensapgādes sistēmu);
7. neapstrādātā materiāla pārvadāšanai izmantoto konteineru, tvertņu un transportlīdzekļu tīrīšanu un dezinficēšanu.

Zaļo un dārza atkritumu kompostēšanas vietā nodrošina:

1. ūdensnecaurlaidīgu segumu, lai nepieļautu gruntsūdeņu un pazemes ūdeņu piesārņošanu, kā arī nodrošinātu mehānismu un transporta pārvietošanos;
2. zaļo un dārza atkritumu kompostēšanas vietas iežogojumu.

Ministru kabineta 2014. gada 8. jūlija noteikumi Nr. 388 "Elektrisko un elektronisko iekārtu kategorijas un marķēšanas prasības un šo iekārtu atkritumu apsaimniekošanas prasības un kārtība" nosaka prasības, kas jāievēro iekārtu atkritumu apstrādes, atkārtotas izmantošanas, pārstrādes un reģenerācijas iekārtu operatoriem; iekārtu atkritumu savākšanas un apstrādes prasības; iekārtu atkritumu savākšanas, atkārtotas izmantošanas, pārstrādes un reģenerācijas apjomus un termiņus.

Šie noteikumi noteic, ka pirms jebkuras darbības, kas tiek veikta iekārtu atkritumu uzglabāšanas (arī īslaicīgas uzglabāšanas) vietās, lai šo atkritumu ķīmiskās vielas un sastāvdaļas atdalītu, izjauktu, sasmalcinātu, kā arī sagatavotu pārstrādei vai apglabāšanai, operators ierīko:

1. ūdeni un piesārņojošas vielas necaurlaidīgu pretinfiltrācijas segumu;
2. pret nokrišņiem izturīgu pārsegumu;
3. virszemes noteces savākšanas iekārtas un eļļas uztvērējus, ja attiecīgajā uzglabāšanas vietā ir paredzēts uzglabāt iekārtu atkritumus, no kuriem ir iespējama eļļu izdalīšanās.

Ministru kabineta 2011. gada 21. jūnijā noteikumi Nr. 485 "Atsevišķu veidu bīstamo atkritumu apsaimniekošanas kārtība" nosaka kārtību, kādā apsaimniekojami polihlorētos bifēnīlus un polihlorētos terfenīlus saturoši atkritumi, naftas produktu atkritumi, bateriju un akumulatoru atkritumi un titāna dioksīda rūpniecības atkritumi; bateriju un akumulatoru atkritumu savākšanai, apstrādei un pārstrādei izvirzāmās prasības; bateriju un akumulatoru atkritumu savākšanas un pārstrādes apjomus un termiņus, arī ziņojuma sniegšanas kārtību par šo darbību izpildi; titāna dioksīda ražošanas iekārtu radīto emisiju ierobežošanas, kontroles un monitoringa prasības.

Šie noteikumi noteic, ka bateriju un akumulatoru atkritumu uzglabāšanas (arī īslaicīgas uzglabāšanas) vietā vai apstrādes iekārtās operators ierīko:

1. ūdeni un piesārņojošas vielas necaurlaidīgu pretinfiltrācijas segumu vai piemērotu konteineru;
2. pret nokrišņiem izturīgu pārsegumu;
3. virszemes noteces savākšanas iekārtas un eļļas uztvērējus, ja attiecīgajā uzglabāšanas vietā ir paredzēts uzglabāt bateriju un akumulatoru atkritumus, no kuriem iespējama eļļas izdalīšanās.

Ministru kabineta 2011. gada 24. maija noteikumos Nr. 401 „Prasības atkritumu sadedzināšanai un atkritumu sadedzināšanas iekārtu darbībai” ir noteikts, ka operators nodrošina, ka:

1. iekārtu projektē, būvē un darbina, ievērojot visas šajos noteikumos un citos vides aizsardzības jomu reglamentējošajos normatīvajos aktos noteiktās prasības, kā arī ņemot vērā sadedzināmo atkritumu kategoriju;

2. atkritumu sadedzināšanas vai līdzsadedzināšanas procesā iegūto siltumu izmanto iespējami lietderīgi (iegūstot elektroenerģiju vai iegūto siltumu izmantojot apkurei);
3. atkritumi tiek sadedzināti pēc iespējas pilnīgāk, lai kopējais oglekļa saturs pelnos un izdedžos nepārsniegtu 3 % vai zudumi sadedzināšanas procesā nepārsniegtu 5 % no materiāla sausā svara, kā arī samazinātos atkritumu bīstamība. Ja nepieciešams, operators izmanto atkritumu priekšapstrādes tehnoloģijas;
4. atlikumus, kuru rašanos nav iespējams novērst un kurus nevar atkārtoti izmantot, apglabā normatīvajos aktos par atkritumu pārstrādes, reģenerācijas un apglabāšanas veidiem noteiktajā kārtībā;
5. darbiniekiem, kuri vada un apsaimnieko iekārtas, ir nepieciešamā izglītība, kā arī zināšanas par ķīmiskajām vielām un bīstamajiem ķīmiskajiem produktiem atbilstoši normatīvajiem aktiem par nepieciešamo izglītības līmeni personām, kuras veic uzņēmējdarbību ar ķīmiskajām vielām un ķīmiskajiem produktiem.

8.4. Normatīvajos aktos noteiktās prasības par atkritumu apsaimniekošanas atļaujām

Normatīvajos aktos noteikto atkritumu apsaimniekošanas atļauju saņemšana nodrošina, ka normatīvajos aktos noteiktās prasības tiks piemērotas attiecīgajiem atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objektiem, novēršot un mazinot to ietekmi uz vidi, kā arī preventīvus pasākumus, lai netiku apdraudēta cilvēku veselība.

Saskaņā ar "Atkritumu apsaimniekošanas likumu" atkritumu apsaimniekotājs pirms attiecīgo darbību veikšanas saņem VVD atļauju A vai B kategorijas piesārņojošas darbības veikšanai vai atļauju atkritumu savākšanai, pārvadāšanai, pārkraušanai, šķirošanai vai uzglabāšanai vai atļauju A vai B kategorijas piesārņojošas darbības veikšanai. VVD atļauja nepieciešama atkritumu savākšanai, pārvadāšanai, pārkraušanai, šķirošanai, uzglabāšanai, kā arī slēgtas vai rekultivētas atkritumu izgāztuves atrakšanai un atkritumu pāršķirošanai.

Atkritumu poligona, izgāztuves, citu atkritumu apglabāšanas vai reģenerācijas iekārtu īpašnieks vai apsaimniekotājs apsaimnieko atkritumu poligonu, izgāztuvi, citu atkritumu apglabāšanas vai reģenerācijas iekārtu saskaņā ar atļauju A vai B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai, šo likumu un citiem vides aizsardzības jomu regulējošiem normatīvajiem aktiem.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2011. gada 13. septembra noteikumiem Nr. 703 „Noteikumi par kārtību, kādā izsniedz un anulē atļauju atkritumu savākšanai, pārvadāšanai, pārkraušanai, šķirošanai vai uzglabāšanai, kā arī par valsts nodevu un tās maksāšanas kārtību” noteikto, ja atkritumu apsaimniekotājs ir saņēmis atļauju A vai B kategorijas piesārņojošas darbības veikšanai un šajā atļaujā ir iekļauti nosacījumi atkritumu savākšanai, pārkraušanai, šķirošanai vai uzglabāšanai, tam nav nepieciešama atsevišķa atļauja atkritumu savākšanai, pārkraušanai, šķirošanai vai uzglabāšanai. Savukārt, ja atkritumu apsaimniekotājs ir saņēmis atļauju A vai B kategorijas piesārņojošas darbības veikšanai un šajā atļaujā ir iekļauti nosacījumi atkritumu savākšanai, pārkraušanai, šķirošanai vai uzglabāšanai, un tas vēlas atrakt slēgtu vai rekultivētu atkritumu izgāztuvi un pāršķirot tajā esošos atkritumus, tam papildus ir nepieciešama slēgtas vai rekultivētas atkritumu izgāztuves atrakšanas un tajā esošo atkritumu pāršķirošanas atļauja.

Noteikumi Nr. 1082 nosaka A kategorijas piesārņojošas darbības pieteikšanas nosacījumus, kā arī nosacījumus, uz kuriem pamatojoties izsniedzama atļauja A kategorijas piesārņojošas darbības veikšanai; B kategorijas piesārņojošas darbības pieteikšanas nosacījumus, kā arī nosacījumus, uz kuriem pamatojoties izsniedzama atļauja B kategorijas piesārņojošas darbības veikšanai; C kategorijas piesārņojošas darbības, kā arī C kategorijas piesārņojošas darbības iesnieguma saturu un iesniegšanas kārtību; kārtību, kādā VVD reģistrē C kategorijas piesārņojošas darbības; kārtību, kādā VVD pārskata nosacījumus, kas noteikti A vai B kategorijas atļaujā, kā arī nepieciešamības gadījumā atjauno vai papildina šos nosacījumus.

Noteikumos Nr. 1032 ir noteiktas prasības atkritumu poligonu ierīkošanai, atkritumu poligonu un izgāztuvju apsaimniekošanai un šo poligonu un izgāztuvju slēgšanai un rekultivācijai un kārtība, kādā slēdz un rekultivē atkritumu poligonus.

8.5. Finanšu nodrošinājums

Atbilstoši "Atkritumu apsaimniekošanas likumā" noteiktajam kopš 2018. gada 1. jūlija atkritumu apsaimniekotājs atļaujas saņemšanai atkritumu pārvadāšanai, atkritumu uzglabāšanai, kā arī pārstrādei un reģenerācijai iesniedz VVD finanšu nodrošinājumu. Atkritumu apsaimniekotājam finanšu nodrošinājums jāuztur spēkā visu atļaujas darbības laiku. Ja atļaujas darbības laikā atkritumu apsaimniekotājam nav spēkā esoša finanšu nodrošinājuma, atļaujas darbība tiek apturēta līdz attiecīga nodrošinājuma iesniegšanai VVD.

Ministru kabineta 2021. gada 25. februāra noteikumi Nr. 134 „Finanšu nodrošinājuma piemērošanas kārtība atkritumu apsaimniekošanas darbībām” noteic kārtību, kādā atkritumu apsaimniekotājs iesniedz VVD finanšu nodrošinājumu, tā pagarinājumu vai atjaunojumu; finanšu nodrošinājuma pieprasīšanas kārtību, tā apmēru, termiņu, uz kādu izsniedzams, pagarināms vai atjaunojams nodrošinājums, kā arī finanšu nodrošinājuma dokumentu paraugus.

8.6. Sodi par vides aizsardzības normatīvo aktu pārkāpumiem

Vairākos Latvijas normatīvajos aktos ir noteiktas sankcijas par atkritumu apsaimniekošanas prasību pārkāpšanu.

"Atkritumu apsaimniekošanas likums" noteic, ka par atkritumu apsaimniekošanas noteikumu pārkāpšanu piemēro brīdinājumu vai naudas sodu atkritumu radītājam vai valdītājam: fiziskajai personai — no četrpadsmit līdz divsimt naudas soda vienībām, bet juridiskajai personai — no piecdesmit līdz piecsimt sešdesmit naudas soda vienībām.

Soda sankcijas paredzētas par šādiem pārkāpumiem: atkritumu uzskaites noteikumu pārkāpšana; normatīvajos aktos noteikta speciālā marķējuma, kurā norādīta prasība savākt elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumus atsevišķi no citiem atkritumiem, nelietošana elektriskajām vai elektroniskajām iekārtām vai speciālā marķējuma, kurā norādīta prasība savākt bateriju un akumulatoru atkritumus atsevišķi no citiem atkritumiem, nelietošana baterijām un akumulatoriem; normatīvajos aktos elektrisko un elektronisko iekārtu, bateriju vai akumulatoru ražotājam noteiktās prasības reģistrēties nepildīšana; atkritumu savākšana, pārvadāšana, pārkraušana, šķirošana vai uzglabāšana vai par slēgtas vai rekultivētas atkritumu izgāztuves atrakšana un atkritumu pāršķirošana bez atļaujas; normatīvajos aktos atkritumu pārrobežu pārvadājumiem noteikto prasību pārkāpšana.

"Krimināllikums" nosaka, ka par atkritumu apsaimniekošanas noteikumu pārkāpšanu, par atkritumu ieviešanu Latvijas teritorijā vai tranzītpārvadāšanu cauri Latvijas teritorijai, pārkāpjot noteikumus, bīstamu vielu neatļautu apglabāšanu ūdeņos un zemes dzīlēs, kā arī jūras, zemes, mežu un ūdeņu piesārņošanu un piegružošanu ar bīstamiem atkritumiem, personas ir saucamas pie kriminālatbildības un var tikt sodītas. Personām, atkarībā no noziedzīgā nodarījuma, var piespriest brīvības atņemšanu, piespiedu darbu vai naudas sodu, dažos gadījumos - brīvības atņemšanu ar probācijas uzraudzību.

9. Īss iespējamo alternatīvu izvēles pamatojums, stratēģiskā novērtējuma veikšanas apraksts, norādot arī problēmas nepieciešamās informācijas ieguvē

Alternatīvas

Apskatot atkritumu apsaimniekošanas nozari, var izcelt šādus galvenos alternatīvos risinājumus sistēmas darbības pilnveidošanai:

1. Bioloģisko atkritumu apsaimniekošana
2. Alternatīvie risinājumi dalītās vākšanas sistēmas pilnveidošanai;
3. Reģiona dalījums atkritumu apsaimniekošanas zonās;
4. Pasākumi atkritumu rašanās novēršanai un atkārtotas izmantošanas veicināšanai;
5. Mājsaimniecībās radīto būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu apsaimniekošana;
6. Kapsētu atkritumu apsaimniekošanas risinājumi.

Alternatīva „nulles” scenārijs (plāna projekts netiek realizēts) netika izskatīts, jo „nulles” scenārija gadījumā netiek veicināta ilgtspējīga ražošana, netiek veikta atkritumu dalītās vākšanas turpmāka attīstīšana, netiek pilnveidota atkritumu apsaimniekošanas sistēma, netiek pilnveidota atkritumu pārstrāde un reģenerācija u.c. ar atkritumu apsaimniekošanas attīstību saistītas aktivitātes.

Plānā dažādas alternatīvas tika skatīts plašā griezumā - sākot no iekārtu tehnoloģiskām alternatīvām līdz organizatorisko pasākumu vērtēšanai. Detalizēts izklāsts saistībā ar piemērotāko alternatīvu izvērtēšanu sniegts Plānā.

Stratēģiskā novērtējuma veikšanas apraksts, problēmas

SIVN izstrādes nepieciešamību nosaka Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 27. jūnija Direktīvā 2001/42/EK par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu iekļautās prasības. Tās mērķis ir noteikt kārtību, kādā izvērtē plānošanas dokumentu īstenošanas radīto iespējamo ietekmi uz vidi un iesaista sabiedrību dokumenta apspriešanā un lēmumu pieņemšanā, kā arī izstrādā priekšlikumus, lai novērstu vai samazinātu iespējamo negatīvo ietekmi un vidi. Atbilstoši direktīvā noteiktajam, visām ES dalībvalstīm, tai skaitā Latvijai, sākot ar 2004. gada 21. jūliju, SIVN veikšana ir obligāta visiem plānošanas dokumentiem, kuru ieviešana var būtiski ietekmēt vidi un cilvēku veselību. Minētās direktīvas prasības Latvijā ir iestrādātas likumā „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”, kā arī iekļautas Noteikumos Nr. 157. Likumdošanas prasības paredz SIVN procesa ietvaros sagatavot Vides pārskatu, kurā raksturotas plānošanas dokumenta būtiskās ietekmes uz vidi.

Veicot vides pārskata sagatavošanu, tika lietoti šādi pamatprincipi:

- 1) Vides pārskata gatavošana tika uzsākta vienlaikus ar Plāna projekta izstrādi, ievērojot principu, ka ietekmes uz vidi novērtējums izdarāms iespējami agrākā plānojuma sagatavošanas etapā;
- 2) SIVN novērtējums tika gatavots paralēli Plāna izstrādei, lai novērtētu plāna projektā paredzēto pasākumu realizācijas ietekmi uz vidi un nodrošinātu tā rezultātu pēc iespējas agrāku pielietojanu, piemēram, teritorijas plānojuma izstrādē.

Vides pārskatā iekļauj informāciju, ko izstrādātājs var nodrošināt, ņemot vērā pašreizējo zināšanu līmeni un novērtēšanas metodes, plānošanas dokumenta saturu, tā vietu plānošanas dokumentu hierarhijā un izstrādes un detalizācijas pakāpi, līdz kādai ir lietderīgi vērtēt ietekmi uz vidi attiecīgajā plānošanas stadijā, lai novērstu novērtējuma dublēšanos. Tiek izmantota publiski pieejama informācija – indikatori, dažādu politikas plānošanas dokumentu analītiskā daļa, veikts datu apkopojums, statistiskā analīze, kā arī ņemtas vērā atbilstošas normatīvo aktu prasības. Tāpat Plāna izstrādē notika konsultācijas ar Ziemeļkurzemes AAR ietilpstošajām pašvaldībām, SAP “Janvāri” apsaimniekotāju SIA „Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība “PIEJŪRA””, SAP “Pentulji” apsaimniekotāju PSIA „Ventspils labiekārtošanas kombināts”, Veselības inspekciju, Dabas aizsardzības pārvaldi, VVD.

Pārējās darbības, kurām nav būtiskas ietekmes uz vidi vai to ietekme ir tikai pozitīva, piemēram, sabiedrības izglītošana, dalītās vākšanas infrastruktūras attīstība, tiks izskatītas un saskaņotas atbilstoši spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem.

SIVN ziņojuma sagatavošanas laikā būtiskas problēmas, apkopojot un analizējot nepieciešamo informāciju, netika novērotas. Tāpat plāna realizācija nesaistās ar papildus vides problēmām, jo atkritumu apsaimniekošana paredzēta SAP "Janvāri" un SAP "Pentuļi" teritorijā, kur attiecīgi jau kopš 2004. gada un 1999. gada norisinās darbības ar atkritumu apsaimniekošanu, tai sk. iepriekšējos gados šajos poligonos veiktas plaša spektra izpētes esošās vides stāvokļa novērtēšanai. Arī līdzšinējā darbībā poligonu apsaimniekotājiem SIA „Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"” un PSIA „Ventspils labiekārtošanas kombināts” nav novērotas vērā ņemamas problēmas vai grūtības. Visas problēmsituācijas ir tikušas savlaicīgi apzinātas un risinātas, tādējādi novēršot vides piesārņojumu, avārijas risku vai citu iespējamu negadījumu.

Saistībā ar plānoto NAIK reģenerācijas iekārtas būvniecību, kā secināts 2018. gada IVN ziņojumā, plānotās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros novērtētajiem un paredzētajiem inženiertehniskajiem pasākumiem negatīvo ietekmju novēršanai vai samazināšanai galvenokārt saistīta ar gaisa piesārņojuma un smaku emisiju samazināšanu, augsnes, grunts, pazemes un virszemes ūdeņu aizsardzību, atkritumu apsaimniekošanai un ūdens resursu ekonomiju. Tāpat pirms iekārtas ekspluatācijas uzsākšanas PSIA "Ventspils labiekārtošanas kombināts" būs jāsaņem B kategorijas piesārņojošās darbības atļauja, kurā ietveri nosacījumi darbībai ar attiecīgā infrastruktūras objekta apsaimniekošanu, proti, NAIK reģenerācijas iekārtu, kurus ievērojot, tiek novērsta vai maksimāli mazināta ietekme uz vidi, kā arī preventīvus pasākumus, lai netiku apdraudēta cilvēku veselība. Reģenerācijas iekārtas izveide aplūkojamā projekta ietvaros nodrošina pārstrādei nederīgu atkritumu izmantošanu kā energoresursu, vienlaicīgi samazinot poligonos apglabājamo atkritumu, kas raugoties no vides viedokļa, viennozīmīgi vērtējams kā pozitīvs ieguvums.

10. Iespējamie kompensēšanas pasākumi

Ņemot vērā to, ka RAAP galveno aktivitāšu īstenošanai (sadzīves atkritumu apglabāšanas II kārtas izbūve, BNA pārstrādes iekārtas būvniecība) ir izvēlēta SAP "Janvāri" teritorija, un šai teritorijai 2004. gadā ir veikta ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra, kā arī šobrīd SIA "Geo Consultants" veic IVN ziņojuma izstrādi un darbība poligonā notiek saskaņā ar Piesārņojuma atļaujas Nr. VE14IA0001 nosacījumiem, tad nav paredzams, ka Plāna projekta realizācija atstās ietekmi uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, mikroliegumiem vai Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamām dabas teritorijām *Natura 2000* teritorijām.

Otrs poligons, kur plānota atkritumu apsaimniekošanas aktivitāšu ieviešana pēc Plāna apstiprināšanas, ir SAP "Pentuļi" teritorija (apstrādes iekārtas (dalīti savāktajiem bioloģiskajiem atkritumiem) uzstādīšana, sadzīves notekūdeņu attīrīšanas iekārtu dūņu pārstrādes iekārtu izveide). Ņemot vērā to, ka daļa RAAP aktivitāšu notiks jau esošā poligonā, kur poligona teritorijai 1999. gadā ir veikta ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra, un darbība poligonā notiek saskaņā ar Piesārņojuma atļaujas Nr. VE13IA0001 nosacījumiem, tad nav paredzams, ka Plāna projektam būs ietekme uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, mikroliegumiem vai Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamām dabas teritorijām *Natura 2000* teritorijām.

Pirms NAIK reģenerācijas iekārtas būvniecības 2018. gadā SIA "Geo Consultants" veica IVN ziņojuma izstrādi, kura ietvaros tika sertificēta biologs veicis plānotās darbības teritorijas un piegulošo teritoriju bioloģiskās daudzveidības izpēti un novērtējumu. Plānotā izbūves teritorija atrodas esošās katlu mājas un naftas pārkraušanas uzņēmuma tiešā tuvumā, robežojas ar cilvēku veidotiem un uzturētiem biotopiem. Kaut arī teritorija ietilpst Piejūras zemienē, dabisks kāpu reljefs plānotās darbības un tai piegulošajā teritorijā nav saglabājies. Paredzētās darbības vieta neatrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā, tajā nav konstatētas īpaši aizsargājamās augu sugas, biotopi, arī citas bioloģiskās vērtības.

Gadījumā, ja paredzētās darbības būtiski negatīvi ietekmē *Natura 2000* teritorijas, ir noteikti kompensēšanas pasākumi. Likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” (43. pants) nosaka sekojošo: paredzēto darbību atļauj veikt vai plānošanas dokumentu īstenot, ja tas negatīvi neietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (*Natura 2000*) ekoloģiskās funkcijas, integritāti un nav pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem; ja paredzētā darbība vai plānošanas dokumenta īstenošana negatīvi ietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*), darbību atļauj veikt vai dokumentu īstenot tikai tādos gadījumos, kad tas ir vienīgais risinājums un nepieciešams sabiedrībai nozīmīgu interešu, arī sociālo vai ekonomisko interešu, apmierināšanai; ja Eiropas nozīmes aizsargājamā dabas teritorijā (*Natura 2000*) ir sastopamas Sugu un biotopu aizsardzības likumam pakārtotajā normatīvajā aktā noteiktās Latvijā sastopamās Eiropas Savienības prioritārās sugas vai biotopi, paredzēto darbību atļauj veikt vai plānošanas dokumentu īstenot tikai tādos gadījumos, kad tas ir vienīgais risinājums un nepieciešams sabiedrības veselības aizsardzības, sabiedrības drošības vai vides aizsardzības interesēs.

SAP "Janvāri" un SAP "Pentuļi" infrastruktūra ir attīstīta gan no inženiertehnisko risinājumu, gan vides aizsardzības prasību viedokļa, tādēļ ir rekomendējama to turpmāka kā RAAP galveno aktivitāšu ieviešanas teritorija, izrietoši ar atkritumu apsaimniekošanas aktivitātēm nepakļaujot jaunas teritorijas. Ņemot vērā to, ka NAIK reģenerācijas iekārtas izbūvei paredzētā teritorija atrodas rūpniecības apbūves zonā, tāpat piegulošajā teritorijā vai nelielā attālumā no tās atrodas vairāki rūpnieciska rakstura uzņēmumi un infrastruktūras objekti, videi un iedzīvotājiem radītie traucējumi vai zaudējumi paredzētās darbības īstenošanas rezultātā tiek iespējami mazināti, jo darbība plānota teritorijā, kur jau līdz šim (tai sk. blakus teritorijās) notikusi aktīva saimnieciskā darbība.

Secināms, ka videi un iedzīvotājiem radītie traucējumi vai zaudējumi RAAP aktivitāšu īstenošanas rezultātā tiek iespējami mazināti, jo darbība plānota teritorijā, kur jau līdz šim notikusi un turpinās atkritumu apsaimniekošana, ievērojot saistošo normatīvo aktu prasības, attiecīgi nav nepieciešams ieviest kompensējošos pasākumus.

11. Plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamās būtiskās pārrobežu ietekmes novērtējums

SIA „Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība “PIEJŪRA”” un PSIA „Ventspils labiekārtošanas kombināts” jau ilggadēji veicot atkritumu apsaimniekošanu Piejūras AAR un Ventspils AAR (šobrīd apvienojoties abiem reģioniem ir izveidots Ziemeļkurzemes AAR), pastāvīgi attīsta pielietotās apsaimniekošanas metodes un tehnoloģijas.

Kopumā ieviešot Plānā paredzētās aktivitātes tiek veicināta Ziemeļkurzemes AAR teritorijas līdzsvarota attīstība, tostarp pareizi organizējot atkritumu apsaimniekošanu tiek samazināti riski negatīvai ietekmei uz apkārtējo vidi, tostarp pārrobežu kontekstā. Arī saistībā ar NAIK reģenerācijas iekārtas darbību, gadījumā, ja notiktu rūpnieciska avārija, pārrobežu ietekme nav sagaidāma.

Secināms, ka RAAP projektā paredzēto darbību īstenošana neradīs nelabvēlīgu pārrobežu ietekmi, tiks veicināta vides kvalitātes uzlabošanās valstī, tādējādi labvēlīgi ietekmējot arī kopējo vides stāvokļa uzlabošanu, piemēram Baltijas reģionā.

12. Paredzētie pasākumi plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringa nodrošināšanai

Lai konstatētu plānošanas dokumenta īstenošanas tiešu vai netiešu ietekmi uz vidi, vides pārskatā iepriekš neparedzētu ietekmi uz vidi, kā arī, ja nepieciešams, izdarītu grozījumus plānošanas dokumentā, būs jāveic plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringa. Vides monitoringa ir sistemātiski, regulāri un mērķtiecīgi vides stāvokļa, sugu un biotopu, kā arī piesārņojuma emisiju novērojumi, mērījumi un analīze.

Saskaņā ar Noteikumiem Nr. 157, lai konstatētu plānošanas dokumenta īstenošanas tiešu vai netiešu ietekmi uz vidi, vides pārskatā iepriekš neparedzētu ietekmi uz vidi, kā arī, ja nepieciešams, izdarītu grozījumus plānošanas dokumentā, izstrādātājs, ņemot vērā VPVB atzinumu par vides pārskatu, veic plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringa. Plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringam izmanto valsts statistikas datus, informāciju, kas iegūta, veicot vides monitoringa, kā arī citu informāciju, kas ir pieejama izstrādātājam. Izstrādātājs sastāda monitoringa ziņojumu un atzinumā par vides pārskatu noteiktajā termiņā iesniedz to VPVB. Monitoringa ziņojumā apkopo pieejamo informāciju un ietver vismaz ar plānošanas dokumenta īstenošanu saistīto vides stāvokļa izmaiņu un to tendenču raksturojumu.

Atbilstoši Noteikumiem Nr. 564, VARAM atkritumu apsaimniekošanas plānu un programmas ieviešanu novērtē ne retāk kā reizi trijos gados.

Papildus valsts iestāžu veiktajam vides monitoringam arī komersanti (operatori) nodrošina monitoringa saskaņā ar vides normatīvajiem aktiem un nosacījumiem, kas ietverti iestāžu izsniegtajās atļaujās. Komersanti informāciju par monitoringa rezultātiem iesniedz valsts vides aizsardzības iestādēs vides normatīvajos aktos, atļaujās un statistiskajos pārskatos noteiktajā kārtībā un attiecīgos termiņos.

Vides monitoringa programma 2021. - 2026. gadam izstrādāta pamatojoties uz Vides politikas pamatnostādņēm 2021. - 2027. gadam. Programmā noteikts VARAM padotībā esošo iestāžu – LVĢMC, Dabas aizsardzības pārvaldes, Latvijas Hidroekoloģijas institūta un VVD Radiācijas drošības centra – veiktā un organizētā monitoringa tīkls, parametri, regularitāte un izmantojamās metodes.

Vides monitoringa programmas galvenais uzdevums ir radīt tādu monitoringa informācijas sistēmas struktūru, lai tiktu nodrošināta:

- LR tiesību aktos noteikto prasību izpilde;
- ES tiesību aktu, kā valsts politisko prioritāšu, prasību izpilde;
- Starptautisko konvenciju, kurām Latvija ir pievienojusies, prasību izpilde.

Vides monitoringa programma izstrādāta pamatojoties uz vadlīnijām, tiesību aktiem, tehniskajām prasībām, metodiskajiem norādījumiem u.c. dokumentiem, kas regulē iepriekš minēto dokumentu ieviešanas kārtību. Vides monitoringa programma iedalīta četrās nodaļās:

1. Gaisa un klimata pārmaiņu monitoringa programma;
2. Ūdeņu monitoringa programma;
3. Zemes monitoringa programma;
4. Bioloģiskās daudzveidības monitoringa programma.

Monitoringa pasākumi apkopoti 6. tabulā.

Monitoringa pasākumu apkopojums

Nr.	Pasākums	Atbildīgie
1.	Gaisa un klimata pārmaiņu monitoringa programma	VARAM, LVĢMC sadarbībā ar citām iesaistītām institūcijām, VVD Radiācijas drošības centrs
2.	Ūdeņu monitoringa programma	LVĢMC, Latvijas Hidroekoloģijas institūts
3.	Zemes monitoringa programma	LĢIA, LVĢMC,
4.	Bioloģiskās daudzveidības monitoringa programma	Dabas aizsardzības pārvalde
5.	Atkritumu apsaimniekošanas iekārtu darbības monitorings	Komersanti
6.	Atkritumu uzskaitē un statistikas apkopošana	LVĢMC
7.	Plāna ieviešanas ziņojumi	VARAM

(Avots: "Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2021.-2028. gadam stratēģiskā ietekme uz vidi novērtējuma vides pārskats", SIA "Geo Consultants" 2020. gads)

13. Vides pārskata kopsavilkums

AAVP 2021. - 2027. gadam projekts ir izstrādāts atbilstoši "Atkritumu apsaimniekošanas likuma" 9. panta 3. daļai un Noteikumiem Nr. 564. Apstiprinot Ziemeļkurzemes AAR plānu, pastarpināti tiek veicināta arī "Atkritumu apsaimniekošanas likumā" izvirzīto mērķu sasniegšana, proti, aizsargāta vide, cilvēku dzīvība un veselība, novērsta/mazināta atkritumu rašanās, nodrošinot Latvijas teritorijā radīto atkritumu dalītu savākšanu, reģenerācija un apglabājamo atkritumu apjoma samazināšana, tāpat arī veicināta dabas resursu efektīva izmantošana, tādējādi palielinot Latvijas konkurētspēju un veicinot pāreju uz aprites ekonomiku.

Vides pārskats par AAVP 2021. - 2027. gadam ir sagatavots saskaņā ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4. panta trešās daļas 1. punktam un Noteikumiem Nr.157. Tostarp likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 2. pielikumā ir paredzētas darbības, kurām nepieciešams sākotnējais izvērtējums.

Tāpat SIVN izstrādes nepieciešamību nosaka Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 27. jūnija Direktīvā 2001/42/EK par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu iekļautās prasības, kuras mērķis ir noteikt kārtību, kādā izvērtē plānošanas dokumentu īstenošanas radīto iespējamo ietekmi uz vidi un iesaista sabiedrību dokumenta apspriešanā un lēmumu pieņemšanā, kā arī izstrādā priekšlikumus, lai novērstu vai samazinātu iespējamo negatīvo ietekmi un vidi. Attiecīgi šai direktīvā izvirzītās prasības ir jāņem vērā arī Latvija izstrādājot plānošanas dokumentus, kuru ieviešana var būtiski ietekmēt vidi un cilvēku veselību.

Kopumā likumdošanas prasības paredz SIVN procesa ietvaros sagatavot Vides pārskatu, kurā apskatītas plānošanas dokumenta iespējamās būtiskās ietekmes uz vidi. Vides pārskata sagatavošana tika uzsākta vienlaikus ar plāna projekta izstrādi, kas uzsākta 2022. gada vasarā.

Ziemeļkurzemes AAR plāns atbilst reģionāla līmeņa attīstības plānošanas dokumentam. Ventspils valstspilsētas pašvaldības iestāde "Ventspils domes administrācija" organizē Ziemeļkurzemes AAR plāna izstrādi un sagatavotais Ziemeļkurzemes AAR reģionālais plāns atbilstoši "Atkritumu apsaimniekošanas likumam" tiks nodots apstiprināšanai Ziemeļkurzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā ietilpstošajām pašvaldībām.

Ņemot vērā to, ka periodam 2014. – 2020. Ventspils RAAP un Piejūras RAAP atsevišķi netika izstrādāts, bet atkritumu apsaimniekošana šajos reģionos notika saskaņā ar "Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2013. - 2020. gadam", plāns hierarhiski aizvieto "Ventspils reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu 2008. - 2013. gadam" un "Piejūras reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu 2007. - 2013. gadam".

Vides pārskata sagatavošanas procesā tika pielietoti šādi galvenie pamatprincipi:

- 1) Vides pārskata gatavošana tika uzsākta vienlaikus ar plāna projekta izstrādi, ievērojot principu, ka ietekmes uz vidi novērtējums izdarāms iespējami agrākā plānojuma sagatavošanas etapā;
- 2) SIVN tika gatavots paralēli plāna izstrādei, lai novērtētu plāna projektā paredzēto pasākumu realizācijas ietekmi uz vidi un nodrošinātu tā rezultātu pēc iespējas agrāku pielietošanu teritorijas plānojuma izstrādē.

Pielietotās metodes:

- 1) Veikta informācijas analīze - analizēti plāna projekta materiāli, normatīvo aktu prasības;
- 2) Izvērtēti plāna projekta izstrādes laikā organizēto sanāksmju laikā un reģiona pašvaldību aptaujas rezultātā iegūtie viedokļi un priekšlikumi.

Plāna projekta un vides pārskata izstrāde tiek nodrošināta saskaņā ar Noteikumu Nr. 157. prasībām, ievietojot izstrādātāja tīmekļvietnē paziņojumu par sabiedrības iespējam iepazīties ar Vides pārskata un plānošanas dokumenta projektu, kā arī nododot minēto paziņojumu VPVB ievietošanai tīmekļvietnē. Tāpat atbilstoši Noteikumos Nr. 157. V nodaļā izvirzītajam, par plāna projekta un vides pārskata sagatavošanas procesu dažādās tā stadijās tiek informēta sabiedrība, organizācijas un attiecīgās institūcijas.

Sabiedrības līdzdalība Plāna projekta un Vides pārskata izstrādē tika nodrošināta saskaņā Noteikumu Nr. 157 un Noteikumu Nr. 564 prasībām, ievietojot SIA "Geo Consultants" tīmekļvietnēs paziņojumu par sabiedrības iespējam iepazīties ar Vides pārskata un plānošanas dokumenta projektu, kā arī nodod minēto paziņojumu VPVB elektroniskā veidā ievietošanai tā mājas lapā. Ar Plāna un Vides pārskata projekta sabiedrībai ir iespēja iepazīties

arī Ziemeļkurzemes AAR pašvaldībās: Jūrmalas valstspilsētas pašvaldībā, Ventspils valstspilsētas pašvaldībā, Kuldīgas novada pašvaldībā, Talsu novada pašvaldībā, Tukuma novada pašvaldībā, Ventspils novada pašvaldībā. Tāpat tiek organizēta sabiedriskās apspriešanas sanāksme.

Saskaņā ar Noteikumiem Nr. 564, izstrādājot atkritumu apsaimniekošanas plānu, izstrādātājs nodrošina sabiedrības, organizāciju un institūciju informēšanu un viedokļu uzklauššanu atbilstoši normatīvajiem aktiem par sabiedrības līdzdalības kārtību attīstības plānošanā un par SIVN, nodrošinot iespēju vismaz 30 dienas iesniegt priekšlikumus par attiecīgo plāna projektu. Sabiedrības viedokļus izvērtē pirms lēmuma pieņemšanas par attiecīgā plāna apstiprināšanu.

Plāna projekta izstrādes laikā kopš 2022. gada jūlija notika regulāras darba grupas sanāksmes, kurās piedalījās reģiona pašvaldību pārstāvji, SAP apsaimniekotāju PSIA „Ventspils labiekārtošanas kombināts” un SIA „Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība “PIEJŪRA”” pārstāvji, Kuldīgas novada pašvaldības uzņēmuma SIA “Kuldīgas komunālie pakalpojumi” pārstāvji, ir notikušas konsultācijas ar Dabas aizsardzības pārvaldi, Veselības inspekciju un VVD.

Izpildītājs uzsākot darbu pie Plāna sagatavošanas, 2022. gada jūlijā veica visu reģiona atkritumu apsaimniekošanas komersantu aptauju ar mērķi gūt priekšlikumus atkritumu apsaimniekošanas sistēmas uzlabošanai AAR un ieviest reģiona iedzīvotājiem nepieciešamos pasākumus atkritumu saimniecībā.

Vides pārskatā ir sniegta informācija par plāna projekta galvenajiem mērķiem, plānotajiem pasākumiem 2023. - 2027. gadā visā reģionā kopumā kā arī ieskats par atkritumu apsaimniekošanu Ziemeļkurzemes AAR ierīkotajos atkritumu poligonos “Janvāri” un “Pentulji”.

Plāna darbības laikā no 2023. līdz 2027. gadam sasniedzamie rezultāti atsevišķiem atkritumu veidiem un plūsmām, kas izriet no ES direktīvu prasībām, ir apkopoti 7. tabulā.

7. tabula

**Sasniedzamie rezultāti atsevišķiem atkritumu veidiem un atkritumu plūsmām,
kas izriet no ES direktīvu prasībām**

Direktīva	Sasniedzamie rezultātīvie rādītāji	Sasniedzamie termiņi
Eiropas Parlamenta un Padomes 2008.gada 19.novembra Direktīva 2008/98/EK par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu	izveido dalītas savākšanas sistēmas tekstilmateriāliem (11. panta 1. punkta trešā rindkopa)	Līdz 2025. gada 1. janvārim (atbilstoši nacionālajai likumdošanai 2023. gada 1. janvāris)
	atkārtotai izmantošanai sagatavoto un pārstrādāto sadzīves atkritumu apjomu palielināt vismaz līdz 55 % pēc masas (11. panta 2. daļas c)apakšpunkts)	Līdz 2025. gadam
	atkārtotai izmantošanai sagatavoto un pārstrādāto sadzīves atkritumu apjomu palielināt vismaz līdz 60 % pēc masas (11. panta 2. daļas d)apakšpunkts)	Līdz 2030. gadam
	atkārtotai izmantošanai sagatavoto un pārstrādāto sadzīves atkritumu apjomu palielināt vismaz līdz 65 % pēc masas (11. panta 2. daļas e)apakšpunkts)	Līdz 2035. gadam

Direktīva	Sasniedzamie rezultātīvie rādītāji	Sasniedzamie termiņi
	izveido dalīto savākšanu mājsaimniecībās radītajām bīstamo atkritumu frakcijām (20. panta 1. punkts)	2025. gada 1. janvāris
	bioloģiskie atkritumi ir vai nu atdalīti un pārstrādāti rašanās vietā, vai savākti dalīti un nav sajaukti ar citiem atkritumu veidiem (22. panta 1. punkts)	2023. gada 31. decembris
	līdz vismaz 70 % pēc svara palielināt nebīstamo būvniecības atkritumu un ēku nojaukšanas atkritumu, kas nav atkritumu saraksta 17 05 04 kategorijā definētie dabiskie materiāli, sagatavošanu atkārtotai izmantošanai, pārstrādei un citai materiālai reģenerācijai, tostarp aizbēršanai, izmantojot atkritumus kā citu materiālu aizstājējus	Visā plāna darbības laikā
Padomes 1999.gada 26.aprīļa direktīva 1999/31/EK par atkritumu poligoniem	Poligonos apglabāto sadzīves atkritumu īpatsvars ir samazinājies līdz 10 % no kopējā radīto sadzīves atkritumu daudzuma (pēc svara) vai ir vēl mazāks. (5. panta 5. punkts)	2035. gads
Eiropas Parlamenta un Padomes 1994. gada 20.decembra Direktīva 94/62/EK par iepakojumu un izlietoto iepakojumu	Pārstrādāt 60 % no izlietotā iepakojuma (6. panta 11. punkta f) apakšpunkts) un sasniegt šādus minimālos reģenerācijas mērķus (6.panta 11.punkta g)apakšpunkts: - 50 % pēc svara plastmasām; - 25% pēc svara kokam; - 70 % pēc svara melnajiem metāliem; - 50 % pēc svara attiecībā uz alumīniju; - 70 % pēc svara stiklam; - 75 % pēc svara papīram un kartonam	2025. gada 31. decembris
	Pārstrādāt 70 % no izlietotā iepakojuma (6.panta 11.punkta h) apakšpunkts) un sasniegt šādus minimālos reģenerācijas mērķus (6.panta 11.punkta i)apakšpunkts: - 55 % pēc svara plastmasām; - 30 % pēc svara kokam; - 80 % pēc svara melnajiem metāliem; - 60 % pēc svara attiecībā uz alumīniju; - 75 % pēc svara stiklam; - 85 % pēc svara papīram un kartonam	2030. gada 31. decembris
Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 18.septembra Direktīva 2000/53/EK par nolietotiem	Visus nolietotos transportlīdzekļus atkārtoti izmantot un reģenerēt vismaz 95 % apmērā no transportlīdzekļa vidējās masas gadā	Visā plāna darbības laikā

Direktīva	Sasniedzamie rezultātīvie rādītāji	Sasniedzamie termiņi
transportlīdzekļiem (7.panta 2.punkts)	Visus nolietotos transportlīdzekļus atkārtoti izmantot un pārstrādāt vismaz 85 % apmērā no transportlīdzekļa vidējās masas gadā	
Padomes 2012. gada 4.jūlija Direktīva 2012/19/ES par elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumiem (EEIA)	Palielināt elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu savākšanas apjomu līdz 40 - 45 % gadā, no to EEI vidējā svara, kuras ir laistas Latvijas tirgū trīs iepriekšējos gados. (7. panta 1. un 3. punkts)	Līdz 2021. gada 13. augustam
	Palielināt elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu savākšanas apjomu līdz 65 % no to EEI vidējā svara, kuras ir laistas Latvijas tirgū trīs iepriekšējos gados, vai arī 85 % no Latvijas teritorijā radītajiem EEIA. (7. panta 1. un 3. punkts)	2021. gada 14. augusts
	Nodrošināt EEIA reģenerāciju un pārstrādi atbilstoši Direktīvas 2012/19/EK I pielikumā un III pielikumā noteiktajiem reģenerācijas un pārstrādes rādītājiem	Visā plāna darbības laikā
Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006. gada 6.septembra 2006/66/EK par baterijām un akumulatoriem, un bateriju un akumulatoru atkritumiem un ar ko atceļ Direktīvu 91/157/EEK	Savākt 45 % no iepriekšējos trīs gados tirgū laistā pārnēsājamo bateriju un akumulatoru vidējā svara	Visā plāna darbības laikā

(Avots: "Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2021.-2028. gadam stratēģiskā ietekme uz vidi novērtējuma vides pārskats", SIA "Geo Consultants" 2020. gads)

Nacionālā līmeņa atkritumu apsaimniekošanas mērķi un uzdevumi noteikti AAVP un ir sekojoši:

- Novērst atkritumu rašanos un nodrošināt kopējā radīto atkritumu daudzuma ievērojamu samazināšanu, izmantojot maksimāli visas labākās pieejamās atkritumu rašanās novēršanas iespējas un labākos pieejamos tehniskos paņēmienus, palielinot resursu izmantošanas efektivitāti un veicinot ilgtspējīgākas patērētāju uzvedības modeļa attīstību;
- Nodrošināt atkritumu kā resursu racionālu izmantošanu, balstoties uz aprites ekonomikas pamatprincipiem un veicinot, ka resursi pēc iespējas tiek atgriezti atpakaļ ekonomiskajā aprītē tautsaimniecībai noderīgā veidā;
- Nodrošināt, ka radītie atkritumi nav bīstami vai arī tie rada nelielu risku videi un cilvēku veselībai, veicinot attiecīgu produktu politiku, bīstamo un videi kaitīgo vielu ierobežojumus un pilnveidojot patērētāju informētību; Veicināt apglabājamo atkritumu daudzuma samazināšanu un atkritumu apglabāšanu cilvēku veselībai un videi drošā veidā.

Vides pārskatā ir ietverts arī esošā vides stāvokļa apraksts, kā arī izskatītas ar plānošanas dokumentu saistītās vides problēmas. Tāpat tika izskatītas Plāna realizācijas alternatīvas, par ko detāls izklāsts sniegts pašā Plānā.

Ja Plāna projektā paredzētie pasākumi netiek īstenoti, netiks samazināts radīto un apglabāto atkritumu apjoms, atkritumi netiks izmantoti kā resursi vai otrreizējie materiāli, turpināsies aktīva SAP "Janvāri" un SAP "Pentuli" aizpildīšana, pārstrādājami atkritumi netiks pārstrādāti sakarā ar pārstrādes jaudu trūkumu, kā rezultātā

turpināsies neracionāla dabas resursu izmantošana. Plāna projektu nerealizējot, turpināsies apdraudējums vides kvalitātei visā Ziemeļkurzemes AAR.

Jāatzīmē, ka šobrīd, ņemot vērā ES politiku attiecībā uz atkritumu apsaimniekošanas sektoru, aprites ekonomikas koncepta ietvaros, atkritumu reģenerācijas iekārtu izveide ir neatņemama sistēmas pilnveidošanas sastāvdaļa, proti, saskaņā ar Eiropas Parlamenta apstiprinātajiem noteikumiem atkritumu apglabāšanas kā atkritumu utilizācijas metodes īpatsvars līdz 2035. gadam ir jāsamazina līdz 10% no radītā sadzīves atkritumu apjoma – šāds mērķis nav sasniedzams bez atkritumu energoreģenerācijas iekārtu izveides. NAIK reģenerācijas iekārtas izbūve nodrošinās, ka tādi atkritumi, kuru pārstrāde dalīti savāktu sadzīves atkritumu izejvielās nav tehnoloģiski iespējama (vai nav ekonomiski pamatota), bet kuriem ir augsta enerģētiskā vērtība, tiks nevis apglabāti atkritumu poligonā, bet gan izmantoti enerģijas ražošanā.

SAP "Janvāri" un SAP "Pentuļi" infrastruktūra ir attīstīta gan no inženiertehnisko risinājumu, gan vides aizsardzības prasību viedokļa, tādēļ ir rekomendējama to turpmāka kā reģionālu atkritumu apsaimniekošanas centru pilnveidošana. Līdzšinējo funkciju optimizācijai un jaunu atkritumu apsaimniekošanas darbību ieviešanai ir nepieciešama vairāku aktivitāšu īstenošana. Ieviešot jaunas atkritumu apsaimniekošanas darbības, katrs gadījums tiks izskatīts atbilstoši normatīvo aktu prasībām, tāpat, pēc nepieciešamības, tiks lemts par kompensēšanas pasākumiem attiecībā uz *Natura 2000* teritorijām.

Ieviešot pasākumus, kas saistīti ar atkritumu rašanos novēršanu, paredzama vides stāvokļa uzlabošana, jo tas samazinās atkritumu poligonos nodoto atkritumu daudzumu, veicinās tādu materiālu izmantošanu, kas rada mazāku ietekmi uz vidi, ņemot vērā pilnu iekārtas dzīves cikla analīzi, arī veicinās dažādu atkritumu veidu atkārtotu izmantošanu. Nelabvēlīgu pārrobežu ietekmi Plāna projektā paredzēto darbību īstenošanas laikā netiek prognozēta.

Saskaņā Noteikumu Nr. 564 12. punktu, VARAM atkritumu apsaimniekošanas plānu un programmas ieviešanu novērtē ne retāk kā reizi trijos gados. VARAM par novērtēšanas rezultātiem sagatavo informatīvo ziņojumu un, ja nepieciešams, grozījumus attiecīgajā atkritumu apsaimniekošanas plānā vai programmā.

Ņemot vērā to, ka Ziemeļkurzemes AAR esošā SAP "Janvāri" un SAP "Pentuļi" ir ierīkotas atkritumu krātuves un nepieciešamā infrastruktūra atkritumu pieņemšanai, apstrādei un apglabāšanai, kā arī poligonos notiek atkritumu atbilstoša apsaimniekošana saskaņā ar spēkā esošo normatīvo aktu prasībām, šīs teritorijas ir rekomendējamas turpmāka kā AARC pilnveidošana. Saistībā ar plānotās NAIK reģenerācijas iekārtas izbūvi, kā secināts 2018. gadā veiktajā IVN, tās būvniecības un ekspluatācijas laikā netika konstatēts apdraudējums videi, kā arī iekārtas darbība notiks atbilstoši izsniegtajai piesārņojošās darbības atļaujai un tajā ietvertajiem nosacījumiem.

Secināms, ka gan poligonos esošā/plānotā, gan plānotā NAIK reģenerācijas iekārtas darbība un dažāda līmeņa plānošanas dokumenti un attīstības plāni, kā arī piegulošo teritoriju izmantošanas raksturs savstarpēji nekārtē un atbilst pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentos noteiktajiem zemes lietošanas mērķiem un saimnieciskās darbības iespējām.

Vērtējot valstiskā mērogā ikviena AAR plāna apstiprināšana un secīgi tā ieviešana var mazināt atkritumu rašanos, nodrošināt kopējā radīto atkritumu daudzuma ievērojamu samazināšanu, izmantojot maksimāli visas labākās pieejamās atkritumu rašanās novēršanas iespējas un labākos pieejamos tehniskos paņēmienus, palielinot resursu izmantošanas efektivitāti un veicinot ilgtspējīgākas patērētāju uzvedības modeļa attīstību.

Apstiprinot AAR plānu, kopumā tiek veicināta Ziemeļkurzemes AAR teritorijas līdzsvarota attīstība un būtiski tiek samazināti riski negatīvai ietekmei uz apkārtējo vidi.